

31989 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

నంపుటము ౧౬ } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ మే నెల 25-వ తేది శుక్రవారము } No. 46
Vol. 16 } శ్రీ విభవనామ సంవత్సర జ్యేష్ఠమాస శుద్ధ షష్ఠి. } సంచిక ౪౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల పోగొట్టును. బొటముల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు నంజీవివంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 8-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసిది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
శీక
249, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి

ఇం డి యా గ వ ర్న మెం టు వా రి
పో స్టు ఆ ఫీ సు క్యాష్ సర్టి ఫి కే ట్లు
యిప్పుడు రు 8. యిచ్చినవారికి 5 వత్సరములతరువాత
రు 10. యివ్వబడును.

అనగా 100 కి రు 4-8-0 వతున కాంపౌండువడ్డీ దొరకును.

దీనిపైన ఆదాయముపన్ను చెల్లించనవసరములేదు. కోరినవారికి ఒకవత్సరమైనవిమ్మట వడ్డీతో
సహారూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును.

ఒక్కొక్కరు రు 10,000. లకు వింఁచకుండ
సర్టిఫి కేట్లను కొనవచ్చును

క్యాష్ సర్టిఫి కేట్ వడ్డీ నవలంబింపుడు. ప్రతిమాసమును కొంతడబ్బును నిలువచేసుకొనుడు.

1926 సం॥ ఏప్రిల్ 1 వ తేదిలోగా మీరు క్యాష్ సర్టిఫి కేట్ ను కొనినయెడల, 5 వత్సరముల అనంతరము మీరు దానిని మార్చనవసరము
లేదు. మరి 5 వత్సరములవరకు నుంచినచో రు 10. కు బదులు రు 13. మీకు యివ్వబడును. ఈ లోపుగా లొక్కము కావలయునని కోరువారికి వడ్డీతో
సహా రూపాయలు తిరిగి యిచ్చి వేయబడును. వివరములకు యే. పోస్టు ఆఫీసునందైనను అడిగి తెలుసుకొనవచ్చును.

మద్రాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో యన్ కార్పొరేటు కాబడినది)

నోటీసు

1928 జూన్ నెల 1 వ తేదీ నుండి గడగ్ హోల్కర్ రైల్వే లైన్ పై మింగులు యాక్రించి విధముగా మార్పులు జరిగినవి.

	62	22	66	64
	మిక్సెడ్	బీజపూర్	మిక్సెడ్	మిక్సెడ్
	మెయిల్	మిక్సెడ్	3 వ తరగతి	మిక్సెడ్
	ఉదయం		వగలు	రాత్రి
గడగ్ నుండి బయలుదేరుట	6-25		12-10	7-50
బగల్ కోట్ చేరుట	9-52		4-40	11-87
" బయలుదేరుట	10-6			11-57
బెల్లీ చేరుట	పగలు 12-13			2-10
" నుండి బయలుదేరుట	12-36			2-42
బీజపూర్ చేరుట	2-29			4-84
" నుండి బయలుదేరుట	2-43	వగలు 5-0		4-44
హోల్కర్ చేరుట	సాయంత్రం 6-5	రాత్రి 8-5		ఉదయం 8-5
" నుండి బయలుదేరుట	6-20	8-30		8-20
హోల్కర్ చేరుట	6-50	9-0		8-50
	21	61	68	65
	బీజపూర్	మిక్సెడ్	మిక్సెడ్	మిక్సెడ్
	మెయిల్	మెయిల్	మిక్సెడ్	3 వ తరగతి
	ఉదయం	వగలు	రాత్రి	వగలు
హోల్కర్ నుండి బయలుదేరుట	5-55	9-80	7-35	
హోల్కర్ చేరుట	6-25	10-10	8-25	
" నుండి బయలుదేరుట	6-40	10-20	8-50	
బీజపూర్ చేరుట	10-20	2-28	12-49	
" నుండి బయలుదేరుట		2-38	12-59	
బెల్లీ చేరుట		4-16	2-40	
" నుండి బయలుదేరుట		4-34	3-0	
బగల్ కోట్ చేరుట		6-29	ఉదయం 4-55	
" నుండి బయలుదేరుట		6-44	5-5	వగలు 10-20
గడగ్ చేరుట		రాత్రి 10-25	8-45	8-80

ప్రతి గృహమునందు అత్యవశ్యకముగా నుండవలసినది!
దీనిచే గలుగు గుణము అత్యద్భుతము!!

మా లోకామయహర కస్తూరి మాత్రలను

Regd

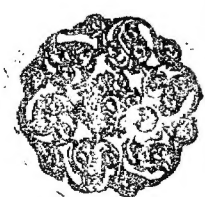
Trade Mark

తెప్పించి, ఒకదాని వాడిన మిగిలిన మిక్కిలి తృప్తి చెందదని మా నిర్ణయభిప్రాయము. (వరిజినము అడుగకయే మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రబల నిదర్శనము. 504, వా 301
ఇది మేలైనకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, అపూర్వమైన ఓషధులు మొదలగునవి చేర్చి, శాస్త్రానుసారముగా తయారు చేయబడినది. తంబూలముతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. పలువిధములు, దగ్గులు, శీతలము అజర్లము, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లలు పడినెము, క్రక్కల ఈడ్పు, అగ్నిమాంధ్యము, మదబద్ధము బలహీనత మొదలగువాటికి వైద్యముగనువలె పనిచేయును. స్త్రీలు పసిపిల్లలను ముసలివారు మొదలగువారికి అమృతసమానము. బాలింతలకు ఒక గొప్ప వరప్రసాదము. 250-300 మాత్రలు గల బుడ్డి 1 కి ధర రూ 0-4-0 పొట్టు ఖర్చు ఖర్చు 0-4-0 జి. పొట్టు ఖర్చుతో 6 సహా రూ. 1-8-0, 12 కి రూ. 2-18-0, 25 కి రూ. 5-8-0
భిషగ్ రత్న శాశ్వత వెంటకాచల పండితులు, పొప్రేటరు.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు

కాసు బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మానవ పరివరకముల లోలాకులు, దుద్దులు, పొపులు, బంగారు మెడచెయినలు, మొలతాడులు, టంబూలు మొదలగునవి తయారుగ నున్నవి. వివరములకు ఈడిగువ విలాసములకు వ్రాయుడు.
పొప్రేటరు: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండు బదర్లు
1149
ది ఆంధ్ర జాతీయ పరిమళానుభూతి కంపెనీ
హెడ్ క్వార్టర్స్: బెజవాడ. (ఫోన్: 210) చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

పూర్తిగా హిందువులమయమైనదియే

త్వరపడుడు 1 లాభమును పొందుడు
మీరందఱులను చుట్టూనున మీరు నష్టపడకుండునట్లును లేక 12 నెలలపాటు తరువరివచ్చు ఎండోమెంటు పొందవలె ననిన, వాటిని తక్షణాత్ కంపెనీ నేమక బ్యూరోకు (జాంబి ఆరువ యాకంపెనీలో) రిజిస్టరుచేయుడు.
పూర్తి వివరములకు:—మేనేజింగు డైరెక్టరు,

మైసూరు అగ్రికల్చరల్ డైరీఫారమ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ బెంగళూరుసిటీ

ఇండియా యందంతటను కమిషను పద్ధతులనొనరింప వలెంట్లు కావలెను.

వింతలు-విశేషములు

రక్తము విసిగిపోయినవారికి మరల మంచితక్తము ప్రస రించుటకు ఎదురు కార్తమునుండి ఒక మందును హావర్డు వైద్యుడు త్రొత్తగా కనిపెట్టెను.

* * * * *
అమెరికాలో పనిచాండ్లు పనిలోనికి మోటారుబండిలో పోవుదురు. ఇంగ్లాండులో ఒకప్పుడు లైకికొనిమిద ఇల్లెనర. ఇండియాలో రాముని తమ్ముని పేరును స్మరించుకొనుచు నడిచి ఎంతమార్మైనను పోవలసినదే. పనిచాండ్లనీల గునూస్తాలు గూడ నడిచిపోవుచున్నారు. ప్రతిదినము మద్రాసులో ట్రీప్లి కేసునుండి బార్లిటవునుక, కోటకు పోవుచున్నవారి నెందరిని ముగ్గు జూచుటలేదు? ఇండియాలో వ్యక్తులు తమ కుటుంబ మనకు కడుపునెడ మాడును పెట్టగల్గినచో అనియే వారికి పది వేలు తినుటకు అన్నమే తేనెపుకు నడిచిపోక వా రేమిచేయు యరు? బర్మెన్ హెడ్ ప్రభుని బ్రెస్టిపునిధాని ఫలిత మిదే.
అమెరికాలో పనిచాండ్లు మంచితక్తముతో చక్కని పదకులతోను పనిచేసెదరు. వారిపని ఎంతయో లాభకరముగ నుండును. అందుచే వారికి ఎక్కువ వేతనముల నిచ్చెదరు
ఇంగ్లాండులో పరికరములు సమగ్రముగ నుండవు. వారు తక్కువవని చేసెదరు. అందుచే అమెరికాకంటె వేతన ములు, తక్కువ. ఇండియాలో ప్రాచీనపద్ధతులు పరికరములు నేటికిని అచులు జరుగుచున్నవి. కారణమేమి? భారతీయులు నేజ్యుకొనెద మనుకొన్నను ఆంగ్లేదేశీయులు గుట్టును దెలుపరు. వారి నోటి మాడు పోవునను భయము.

నిరర్థకముగు పరీక్షల ప్రమాదము- పరీక్షలు వలను

బిల్లింగుహాని విశ్వవిద్యాలయమున పనిచేయు 'ప్రిన్సి పల్' సి. గ్రాంటు రాబర్డునుగా రిట్లు దెలుపుచున్నాడు:—
పరీక్షలను ఎక్కవగా చేసి టు హానికరము. ఇట్లు పెరుగుచున్న వో లేదో వాటిని మాటిమాటికి పేకరించి చూచిన ఎటులు హానికరమో అటులనే విద్యార్థులు బాగా చదువుచున్నారో లేదో యని జేయుపరీక్షలు అనర్థదాయకములు.
పరీక్షల పిచ్చితో పిల్లలను చేతులార పాడుచేయుచున్నారమని లండను పాఠశాల యుపాధ్యాయుని రెడ్మెకనస్ ఫుటా కథముగ దెలుపుచున్నది.
విద్యార్థుల సామర్థ్యమును పరీక్షలచే గనిపెట్టలేము. వారి ధీశక్తిని గడగొను సాధనము పరీక్షలుగావు.
పరీక్షల భయముచే విద్యార్థులు వల్లెనేసి పాడగుచున్నారు. జాతియనగా విద్యార్థుల సమాహారమేదా! అట్టి తరి విద్యార్థుల నెటుల పరీక్షలతో వేధించిన జాతి అంతయు పాడగుచున్నది.
అమెరికాలో విద్యార్థులను తెలివి తేటలను గనిపెట్టుటకు వారివారి మానసిక స్వభావమును కనుగొనుపదతిని ప్రవేశపెట్టిరి. పరీక్షలు వాటికి ప్రమాణముగావు. మనదేశములోగూడ మానసికతత్వము నరసి వారి చేది యభిరుచియో దానినే నేర్పించు మానసిక తత్వశాస్త్రజ్ఞులను నియమించవలె ననుచున్నారు.
పరీక్షలను పడవదేచేయటచే ఉన్న తెలివినాడ పోవునట. తెలిసిన విషయముగూడ బోవునట. ఆ ప్రకారము ఇంగ్లాండులో ఒక బాలిక చారిత్రమున గొప్ప పాండిత్య ముండియో అందు పరీక్షను పడవదే చేయుటచే మతిచిడి ఏమియు వ్రాయలేక పోతినని తండ్రితో దెల్పెను.
విద్యార్థులను గ్రడ్డిగ పాఠములను వల్లెవేయకండ చేయుదు. తమంతటతాము గ్రహించునటుల తరిగిను జేయుదు. పరీక్షలను తీసివేయుదు.
అని ఇంగ్లాండు అంతటను మారుమారులున్నదని సందేహానికలు పత్రిక దెలుపుచున్నది. న్యాయము పండితుని యభిప్రాయముగూడ ఇదియే.
పరీక్షలవలన గ్రంథములతో యున్న ముక్కలను ఏ కరపు తెట్టుటయేగాని ప్రాపంచిక యనుభవము తెలియదనఁచున్నారు. జీవితకాలములో ఏదియు ఉపకారికాబాలట. ఈ పంగతిని భారతీయులు అధినుండి గ్రహించిరి. నేటికి పాశ్చాత్యులు కన్నులను విప్పెచున్నారు.
వల్లెవేయించుటచే పిల్లల ఆరోగ్యము చెడిపోవుచున్నదనుచున్నారు. పరీక్షల నిమిత్తము వల్లెవేయటలో ధీశక్తిని యుపయోగించుటకు అవకాశముండదట. వ్యక్తత్యము పోవును. స్వాంతేయగ ఆలోచించుటకు వీలుండదనుచున్నారు.
ఇందుకనే రషియాలోను, బెల్జిక్కులోను పరీక్షలను జేయకండ కాసిందిరి.

దేవ్యాంగుల పరిమళగ్రంథములను గూడ లేవు.
అంద్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు దీనిని గుర్తించెదరా?
* * *

దొంగల కలవిగాని బ్యాంకు

ప్రాంతంలో దొంగలు చాలాగాని బ్యాంకు శేర్షాలు జేసిరి. దొంగలుగాని, అధికారములేని వ్యక్తు లెవరుగాని బ్యాంకులో సొమ్మును దీర్చుటకు ప్రయత్నించుచో గణగణము ని గంటలు వందలకొలది ప్రాంతనట. అంతటితో నాగక విష వాయువు గవ్వన క్రమ్ముకొని ఆవృత్తులకు ఊపిరాడకండజే యును. ఎందరున్నను వారందరు అలనాడు 'బొమ్మ పాత్రికల కేగినవారు' నూర్చివెట్టుల కేలబడెదరు.

దొంగలు ఎంతవంత వచ్చినను ఒక్క విషయములో వారిని తప్పించుకొని పోతుండ దృటిలోచూచిన తక్షణము చే యవచ్చును. బ్యాంకుయధికారి కెవరైనను దొంగలను పరిగట్టిన వెంటనే ఒక బొత్తమువంటి మరణగట్టిగా నొక్కును. ఆ తక్షణము మెలికలులేనందు మేడమెట్లన్నయు ఎక్కడలేని ఇసుక తో దొంగలు బోవుటకు దారితీయడ కష్టమునట.

ఇంతకంటే విశ్రమమున్నది. భూగర్భమున సొమ్మునంతను యుంచెదరు. ప్రపంచముతో సంబంధము లేకుండ శైధ్యకందక మాను చుట్టును త్రవ్వెరి. ఈ కందకమును ఉక్కుతో జేసిరి. ఆయిదుగులలోకు రెండవగులు వెడల్పు నీరు పూర్తిగనుండు ను. ఈకందకమున కడుగా ఉక్కు తలుపుండును. ఆరడుగులు మందము గల తలుపది.

* * *

చీనాపట్ల పాశ్చాత్యులు జూపవలసిన కృతజ్ఞత

అనాదినుండి చీనా పట్లపరిశ్రమకు ఆలవాలము. చీనా ధర్మమాయని చిటను అనలేల పాశ్చాత్యులందరును పట్టును గడించగల్గినయు చీనాలోనే పట్టుపుట్టినవనియు ప్రాప్తెనరు నూధిలుగారు మాంచెట్టరు విశ్వవిద్యాలయము న జెలిపిరి.

చీనాలోనే లేయాకు పండినది. ఆ లేయాకు లేకున్నచో డాక్టరు బాన్సుక్ రోజు 1 కి 40 గిన్నెల లేయాకు క్రగుటకు విలు లేకుండెడిదట. బాన్సుక్ గ్రంథ ముండెడిదిగానట. అంగ భాష నిఘంటువు భాగ్యముగూడ అబ్బెడిదిగానట.

6 వ శతాబ్దమువరకు చీనాలో లేయాకు ఉన్నవానిన నెడగరట.

చీనాలోనే పింగాణీపస్తువులు బయలుదేరినవి. నేటికిని ఆతమనకు ఆధారములు, కళ్లందుగూడ వారి బుణమును తీర్చుకొనలేము. చీనా చిత్రపటములవ్రాత ప్రాచీనము. వారి వ్రాతలే పాశ్చాత్యులకు పురిగొల్పినవి. చాల నిరాడంబరమైన చిత్రకళ, చిత్రాలు జేసిరి.

ఇన్నిలాభములు బొందినందులకేనా, పాశ్చాత్యులు, చీనాలో స్థావరమేర్పరుకొని, చీనా జాతీయశయముల, కడుదగులుచూస్తారా? ఇదేనా కృతజ్ఞత?

* * *

జర్మనీలో పోట్సుడం అనుచోటో మానవుడు రోగము చే చనిపోయెను దౌర్జన్యముచే చావు గల్గునయు మనిషిని పొలిచెట్టినచో ఊపిరాడక చనిపోవునని వాదించు ఒకపక్ష మేర్పడినది. అందుచే చనిపోయినవానిని ప్రాతిభెట్టక ప్రాణ ప్రతిష్ఠ జేసెదమనుచున్నారు. పోలీసువా రీకాళును నిర్మూలించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

* * *

పరమ పత్రికాతాళిరోముని

నేటికిని జేకము గొడ్డుమోలేరు. పతి ఎంత క్రూరుడైనను భార్యను వర్ణించినను ఆరేడి పెట్టిన పతియే వైవముని భావించు పతివ్రతాతలకము లున్నారు. కేసులు పాపగాను తనభార్య రావకీయములందు ప్రభుత్వవిషయములలో జోక్యము కలుగ జేసికొనుచున్నదని ఆమెను తప్పుచెను. ఇట్లు విశిష్టతెట్టి రెం డేండ్లయినది. విశిష్ట జేట్టెనని భర్త నెన్నడును దూరీ ఎక్కని ఇల్లాలి. శ్రీమంతుని పట్టి అయినను తక్కినందరి రెండు పం వర్త్యములవరకు పోలేరు. కేసులు పాపగాను అశాశ్వతముగ నుండుచో నేనచేసెనని అచటనే యుండెను. ఆమె ఇం టిలోనే ఒకగుడిని నిర్మించుకొని అందు భర్త ఛాయాపట మును శివాగ్రహములను బెట్టుకొని జేవునిగ జూచుకొనుచు రాత్రింబవను ఆరాధించుచుండెను. ఆచంద్రు నిరుపమాన భక్తి తో పూజించుటచే విశ్రాంతి లేకుంటుంటేనే ఆమె ఆరోగ్యము చెడినది. కాలమువంతము అచడియందే గడిపెడిది. ఆరోగ్యము గాంచుటకు ఎట్టుకేటకు ఆమె తండ్రిగూట నాలకించి వెంటబెను.

* * *

బిడ్డకు సురక్షితమైన టాయిలెట్ సబ్బు.

బిడ్డల కుపయోగించుటకు టాయిలెట్ సబ్బు లలో కెల్ల నిరపాయకరమైన వెన్ని? ఎవ్వ? అన్నియు చివి కావు. దాని యొక్కనువాసనను బట్టి అందుచేసే పదార్థముల విలువను గ్రహించగలము. బిడ్డకుపయోగించెడి సబ్బు మిగుల స్వచ్ఛమైనదిగా నుండవలెను. లేని యెడల లేతచర్మము కంది, ఆరోగ్యముకూడ చెడుట సంభవించును. ప్రపంచము దంతటను ఖ్యాతిగాంచిన రైట్స్ కోల్ టార్ సబ్బు నుపయోగించుటయందే కడు శ్రద్ధ వహించుడు.

WRIGHT'S COAL TAR SOAP

ఘనవైద్యులందరిచే జగత్తునం దంతటను అమో దింపబడుచున్నది. బ్రిటిష్ మెడికల్ పత్రికలు లాన్ సెట్, మెడికల్ టైముస్ కూడ అమోదించినవి. మిగుల ప్రీతికర మైనది. మంచుగుణ మివ్వగలది. నిర్మలమైన పదార్థముల నుండి కడుజాగ్రత్తో తయారు కాబడినది.

కుక్క, తెలివి

మేజరుహార్డింగు కాపుగారి కుక్క తాను ఏయూకేకేగి నను ఎత్తును తిరిగివచ్చుచో తెలిసికొని రైలుస్టేషను కేసనట. తాను ప్రయాణమును కాలవర్జయము లేకుండ జేయించున్నను, రాకపోకలను కనిబెట్టి రైలుకుపోయి ఇంటికి తీసివచ్చుచునట.

* * *

శిరోజముల పరీక్షచే విషముబెట్టెదని కనుగొనుట

ఇండియాలో ప్రభుత్వోన్యోగియగు పాశ్చాత్యులకు నం ట గాడు 1922 అక్టోబరుమాసము 6 లేదని అన్నయలో పాపా గయుకు ప్రయోగించెను. దానిచే ఆరోగ్యముచెడి పాత్రికడుపు లో పోటుపుట్టి వాంతులు ప్రారంభమైనది. నెలవులుచ్చుకొని ఇగ్నాడు కేగెను. విషముబెట్టినటు లాతనికి తెలియదు. పరీ విలియం విల్లాక్సు అను వైద్యునివద్దకు కేగి పరీక్షించగోచెను. ఆతని శిరోజములలో విషదానిని కల్గించి ఇన్సులిన్ ఆయధి కారినడుగ 'నీకు మతిపోయినవా' యని ఆవైద్యు నడిగెను. ఆ త ల వెం ట్రు క ను బరీక్షించ పాపా ముండెనని నిర్ణయించిరి. వంటకాదు వక్రమార్గమున చర్చించుటచే అక్టోబరు 6 లేదీ నాతడు వానిని పనిలోనుండి తొలగించెను. విష ముబెట్టె 10 వారములకు ఈ పరీక్షోధనము జేరినది.

సంగతి సంవత్సరముల నడుగగా వంటవాడు అక్టోబరు 6 లేదీ విషము బెట్టి జంప నెత్తించెనని ఆయధికారి బెలు ప అంతయు ఋజువైనది.

* * *

బొంబాయిలో దేశభాషా వ్యవసాయపాఠశాలలు

వ్యవసాయమే జీవనాధారముగ జేసికొను బాలురకు దేశ భాషలో వ్యవసాయవిద్యను శేర్షుచు బొంబాయి ప్రభుత్వ మువారు పాఠశాలలు నెలకొల్పిరి.

రంగనాథమొదలియారగారు, మద్రాసు రాజధాని డె వలెప్ మెంటు మంత్రి ఆ పాఠశాలలనుజూచి మువమొండెరట. పూనా నగరమునకు 9 మైళ్లదూరములో లోనీ పట్టణమున ఈ పాఠశాల నెలకొల్పిరి. దేశభాషయందు ప్రాథమిక విద్య నుబడెన 25 గురు విద్యార్థు లిందు వ్యవసాయవిద్యను గలుచుచు న్నార. ఉచితముగ భోజనవసతి సౌకర్యముల శేర్షుటుజేసిరి. ఒక్కొక్క విద్యార్థికి సాలు 1 కి 250 రూపాయలు ఖర్చుఅగు ను. ప్రతికోజానీ పాలములో వ్యవసాయముచేయటకు ప్రయా రూపముగ నాలుగు గంటలు శేర్షురుగు. పాఠములను మూడుగంటలుశేర్షురుగు. ఇట్లు రెండు సంవత్సరములు విద్యను శేర్షెదరు. మూడు నెలలమాత్రము నెలవిచ్చెదరు.

పాలములో చేయవలసినపని అంతను స్వయంశుగ విద్యార్థులే చేయవలెను ఈ పాఠశాల 18 సంవత్సరములనుండి పనిచే యుచున్నది. ప్రతిసంవత్సరము 25 గురు విద్యార్థులను తిరూ రుజేయును. ఇట్టిపాఠశాలలు, అడగలవు. ఈ విద్య నభ్యసించిన వారందరు వ్యవసాయముజేయుట లేదు. 1/3 వం లే వ్యవసాయ దారులగుచున్నారు. ముగ్ధిరంగనాథమొదలియారగారు ఈ కళాశాలను విద్యార్థులు పనిచేయుచుండగా బోయిజూచెరట. జూచుటతోనే తృప్తిబొందక తమప్రభుత్వమునగూడ ప్రజేక

బెట్టుటకు ప్రయత్నించిన పనులను గమనించును. జర్మనీలో
తన వట్టర్లను బట్టి చూడగా ప్రారంభమయి వ్యవసాయ
విద్యను నేర్చుకొన్నచో, వట్టరులకు బడిన పట్టు ఉద్యోగ
మును. తనవట్టరు వ్యవసాయము చేసి గొని జీవించుటకు వీలగును.
అందరికిని వ్యవసాయ విద్యను నేర్పించియు ప్రయోజనముండ
దు. అందరికిని భూమియిందెదురు, భూమి లేని వారలకు
ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ పొయలను యేర్పాటుచేసి
వారి నందు నియమించి జీతములిచ్చి పనిచేయించెను. మౌలి
కంగా భాగమొందెయ్యగారు బొంబాయి వ్యవసాయ పాఠశాలను
జూచివచ్చి చాలాలో బాంబాయిను ఆవిష్కరణమును గూర్చి ఇంతవర
కు చూచుకొనియున్నారని గమనించును. శ్రీ ప్రభుత్వముగారిచి
త్వప్రతి దక శ్రీమంతులముగ కార్యక్రమమును ప్రత్యేక బెట్టిక
కు భావించును. కొంతవత్తుడు కళాశాలయందే నేయన్న
ది. అం దీ విధానమునేల ప్రత్యేక బెట్టపనుగట్టలేదో తెలియపన్నది.
పతనీయ గ్రంథములు

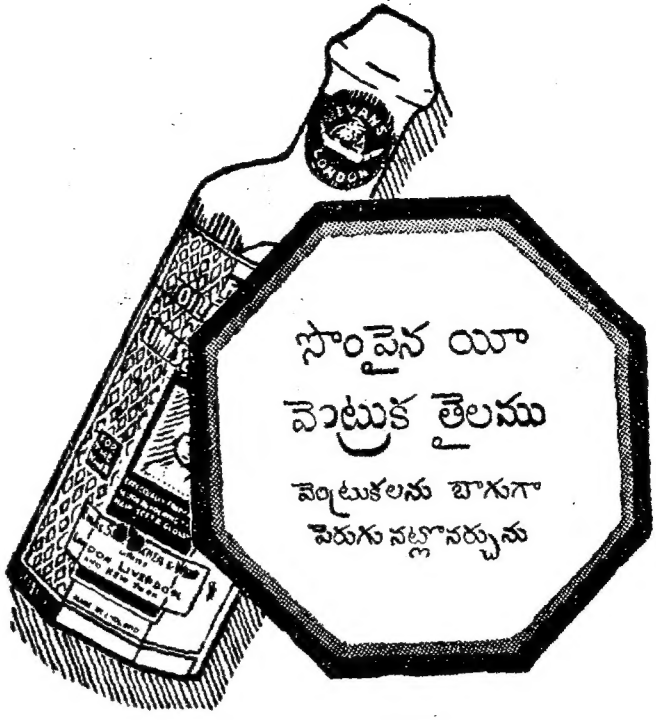
పంజాబు పతనీయ గ్రంథనిర్ణయ పంథుమువారు దేశభా
షను అభివృద్ధి చేయుటకు గ్రంథములను అందరకు పంజాబుగముగ
యందుటకును, ప్రకృతి శాస్త్రము, దేశచరిత్ర, స్వీయచరిత్ర
వాఙ్మయము, సంచారము మున్నగు విషయములను గూర్చి
గ్రంథముల వ్రాయించి బహుముఖుల నిచ్చుచున్నారు. బాలికా
శాలకు గూడ తగిన గ్రంథములను వ్రాయించుచున్నారు. ప్ర
త్యేక మత పంథుము చరిత్రను నిషేధించిరి. తగవులకు కారణ
మునకు భయముచే వివాదాంశముల మత గ్రంథములు గూడ ప
లవనిరి. బాలికలమును బుక్ కొల్ప గ్రంథము పలవనిరి. మద్రా
సు విశ్వవిద్యాలయమువారు పురోభివృద్ధి కరముగ ప్రయత్నము
లను చేయు వ్యవహారమున కి తేవున్నను వివరములు జూచి అయి
న నేర్చుకొనరాదా? కాశీ విశ్వవిద్యాలయములగుడ ఇంట
ర్మిడియేటు పతనీయ గ్రంథములగుడ హిందీ భాషలో ప్ర
కటింపజేయుచున్నారు. అన్ని విషయములందు మద్రాసు వె
నుకబడుచున్నది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారు దేశభాషావి
ద్యా ప్రబోధ విధానము నంగీకరించిరి. ఎంతయు అభినందనీయ
ము. అంతటితో తృప్తికొనక సాకల్యముగ ది. పి. తరగతుల
వరకు అన్ని విషయములను దేశభాషలో గ అ పు ట కు
పతనీయ గ్రంథములను ప్రకటింపుటకు ప్రత్యేక అధికారిగ
మేధాసంపన్నులను నియమించి గ్రంథములను వ్రాయించి ప్రక
టింపజేసెను. అప్పుడే ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము సార్వకళాను
మును.

పిల్లలు ఇండ్లలో ఒకరితోనొకరు జగడమాడు
కారణము

దావూరు నావిక్కువారు పిల్లలు కొన్ని కటుంబముల
లో ఎండల కంఠ గట్టి జగడమాడెదరని యడిగెను. పిల్ల
తలిదండ్రులు ఒకరితో నొకరు (భార్యాభర్తలు) సాధారణముగ
భిన్నాభిప్రాయములతో ప్రవర్తించుచు పాత్రుగా యుండక
పోవుటయే కారణమని ఆమె (నావిక్ కు) చెలిపెను. అందుచే
తల్లి యొకండ్రయినా సామరస్య భావముతో సయోధ్యముతో యుం
డవలె ననుచున్నది. లేనిచో పిల్లలు కొట్టకొనెదరనుచున్నది.
లండన్ స్టేషియన్ డబ్బులో ఎలకల పందెమును పర్వద
రలు. ఎలకలంటి బొమ్మలను తయారుచేసి ఎలకలవలె బరు
గెత్తుటకు విద్యుచ్ఛక్తిచే నడిపించెదరు. అనగా పరుగెత్తుటలు
జేసెదరట. వాటింటిల పట్టుకొనుటకు కుక్కలను, లేనియెడల
ను కుక్కలను పరుగెత్తించెదరట. డెస్కార్గర్ల వంతుల పం
దులను వింటిమి ఇంగ్లండులో వేటకుక్కల పందెమునకు కుక్కల
పందెములను విన్నారము. నేటికి ఎలకలపందెములు వచ్చినవి.
అత్యద్భుత యోగాభ్యాసము

శ్రీరామజీ అను యోగి మొయిమండే నివాసి. ఇటీవల
ఆరేని ముఖమునకు రాగిటి మున్నతో దట్టముగ కప్పిజేసి
తలపులు బిగించి యోగసమాధిలో ప్రవేశించి ఆశ్రమము
21 రోజులుండెను. 22 వ రోజున ఆయన గురువుగారువచ్చి
తలపులను దీయించి పమాధినుండి తేపిరి. ఆసాధు చిక్కిపోయి
కల్యమైయున్నాడు. ఉచ్చాకానివ్యాసం స్వేచ్ఛగ యున్నది.
క్రమముగ బల మేర్పడుచున్నదట ఈ 21 రోజులనుండి తల
పు కన్నాలో నుండి ప్రజలు చూచుచునే యున్నారు.

ఇంకొకరింపు మోటారు ద్రయవింశ మున్నగు కనలకు
దరఖాస్తుదారులు తమరుతో తగిన కనుగొనుటకు నియన్పా
లో ఒకయంత్రమును గొనివెట్టి దానితో పరీక్షించుచున్నారు.
అనవసరముగ కాలయాపనము చేయుటకు సామ్యుకు విగుల్ప
టకు ఇదంతయు పరిశేషమునట. ఏ యే పనుల కెవన పనికి
వచ్చెదదో వాటి మానసిక ప్రకృతి కనుగొనవచ్చునట.

మెట్టుకలు ఆరోగ్యముగా నుండుటను వాటి
కుదుళ్లకు సహజమైన చమురులను సప్లయ ననున
రించి యుండును. అందులో లోపముయిన పక్షమున
మెట్టుకలు చిట్లు తారంభించి రాలిపోవును.
ఈ వెన్స్ అందు గ్లిసెరిన్ మెట్టుకలకు మంచి
టానిక్. మెట్టుకలను నున్న గాను, నిగనిగలాడునట్లు
నర్చును. చూచుటకు సొంపుగానుండు నట్లు చేయును.
మొదడునకు చల్లదనము గలిగించును.

ఈ వెన్స్
లైమ్స్ అండు గ్లిసెరిన్
ఈ వెన్స్ సన్స్ లెక్కర్ అండు వెబ్ లిమిటెడ్
లండన్
వివరములకు:—పోస్టుబాక్సు నెం 313 రు, బొంబాయి.

సూర్యాపేట నగలు
నిధనము నం॥ శ్రేష్ఠము 11, 12, 18, 25, 26, 27 రిట
87 ఫ. తే 80, 81, 100, 100 28) బుధ, గురు, శుక్రవార
ములలో [1] కేంద్రపంథు చతుర్థ పమానేకము [2] ద్వితీయ
గ్రంధాయపథ [3] తర్తకపంథు వార్షికోత్సవము [4] సా
నిక గ్రంధాయ వార్షికోత్సవము [5] భజనసమాజ వార్షికో
త్సవము [6] వైశ్యపథ [7] స్త్రీలపథయును, సమాకాండ్య
మును, వ్యవసాయము, తపవికీర్తిలను గూర్చి యువవ్యాసము
లను జరగును.
దేశాభిమాను లందరును దయచేసి పథలను జరుగద
ముచేయ ప్రార్థన! హైద్రాబాదునుండియు, భోపాల్ నుండి
యు, నల్లగొండ మీదుగను; ఖమ్మంమెట్టునుండి నూటిగను,
మోటాల్ల పర్వములు గలవు. భోపాల్, హైద్రాబాదు, మో
టాల్లలో వచ్చువారు, వారికేం కల్లిలోదిగి సూర్యాపేట
మోటాల్లలో సేక్రవచ్చును. భోపాల్ సాకల్యములు చేయబ
డును. ఏయేతేదలలో యేమాగమున వచ్చునది. ఎండలు వచ్చు
నది నుండుగా తెలుప ప్రార్థన!
కోదాటిరామకృష్ణారావు, బి. ఏ., ఎల్ ఎల్. బి,
అభ్యుదయ.
కోదాటి వెంకటేశ్వరరావు, బి. ఎ.,
కార్యదర్శి.

WANTED.
On High Pay, Vacancies everywhere. Success guaranteed. Apply for a copy of "My Chances in Electricity" enclosing 2 anna stamps. Fare Paid. Cambridge Electrical Training College, Royapet, Madras.

ఏలూరు- శుద్ధిపథ
ఈవిగవ కనపరచిన కటుంబములవారిని శ్రీప్రభుమతము
నుండి సంస్కరించి హిందూమతములో చేర్చడమయినది.
80-4-28 చర్చిమిషను:—కామరత్త కోటతాలూక జో
గడూడెములో 1 కటుంబము. అనగా శ్రీ ప్రభుమతము
యొద్దరు.
4-5-28 చర్చిమిషను:—యేలూరుతాలూక పోలంగి
గ్రామములో శ్రీలు యొద్దరు.
4-5-28 లాకరమిషను:—రాజమండ్రి తాలూక తో
ట్టెములో 1 కటుంబము. శ్రీప్రభుమతము కలసి ముగ్గురు.
6-5-28 రక్షణమిషను:—యేలూరుతాలూక గండి
గూడెములో 1 కటుంబము. శ్రీప్రభుమతము కలసి 6 గురు.
9-5-28 చర్చిమిషను:—యేలూరుతాలూక నీతంపే
టలో 1 కటుంబము.
18-5-28 చర్చిమిషను:—యేలూరుతాలూక పోలంగి
గ్రామములో 1 కటుంబము. అన్నచెల్లెలు.
19-5-28 చర్చిమిషను:—కామరత్త కోటతాలూకజో
డగూడెములో 1 కటుంబము భార్యభర్తలు.

నల్లె. పోతయ్య
బొంబాయి లైఫ్ అయ్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్
(స్థాపితము 1908)
సభాధ్యక్షుడు, సర్ లాలూభాయ్ నమాత్ దాస్ Kt.
C 1 E. J. P. మేనేజరు యన్. బి. కాడ్జుగార్ ఇండియా
7 శత్రు భీమాకంపెనీలలో కల్ల అన్నివిధముల చాలాసాకల్యము
ల నివ్వగలదియే. ప్రత్యేక పదుపాయములు 4845
తక్కిన ప్రీమియములు. ఎక్కువ బోనస్లు. వ్యవస్థాపకులు.
మంచి మేనేజ్మెంటు.
అటోమిక్ డాక్ ఫర్ ఫీచరు. హాలీవీదారు హామీ
లకువెంటనే చెల్లింపుట వివరములకు వ్రాయుడు.
K. PADMANABHAPAI B. A. Secretary
Madras Branch, P. B. No. 337,
Mount Road MADRAS

ఆంధ్ర గీర్వాణ విద్యాలయము

కో పూ రు

ఆంధ్ర గీర్వాణ విద్యాలయమునకు గల భూమిలో కొంత క్రయవరచి, యావత్తు ఋణమును తీర్చివేయుటచేత, సాలుకు రు 1500 లు నికరాదాయము వచ్చుభూమిలు నిలచినవి. కాని ప్రస్తుతము సంవత్సరమునకు రు 8600 లు ఖర్చుండుటచేత, తక్కిన రు 2100 లు భర్తీవరములకు, యిదివరకు చేసికొన్న తీర్మానము ప్రకారము కమిటీమెంబర్లు సాలుకు రు 100 ల చొప్పున యిచ్చుకొనక తప్పదు. ఇప్పుడట్టివారు 21 మంది యేర్పడియున్నారు. కాబట్టి యీవిద్యాలయము యిదేరితని కొంతకాలమువరకు సాగుటకు యెట్టి యభ్యంతరము లేదుగాని, యీమెంబర్లు త్వరలోనే, తమ విరాళమును ఒక్కసారి రెండేసివేలరూపాయలకు మార్చి కాశ్యోతసిద్ధిని సమకూర్చిన, బాగుగ నుండును. అప్పుడు దీని సిరక్స్మున కెట్టి పరిహారము నుండబోదు.

ఇది యట్లుండగా, యీమధ్య గవర్న మెంటు సంస్కృతకళాశాలల నూపరింపెందెంటుగాదు, తాము గ్రాంటు నిచ్చుచున్నందునయున్న, యీసంస్కృతకాలేజి, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు అనుబంధముగానుండి, దీగ్రిలకు విద్యార్థులను తయారు చేయుచున్నందున, ఒకసంస్కృత బి.యె. గాని, ఎమ్. ఏ. గాని, ప్రధానోపాధ్యాయుడుగా నుండితీరవలయునని కఠినముగా వ్రాసిరాడు. ఈ సన్నిపాటుయొక్క సాలుపరిశీతము, నూనరు రు 1200 లు కావలయును గనుక, దీనికి రు 2000 లు కాశ్యోతసిద్ధిని చేకూర్చవలయును. ఇంతమొత్తము జమిందారులను, ప్రాప్తయిల్లనను, అనేకమంది ధనికులను యాచించినగాని పనునాడదు. దీనికి కొంతకాలము పట్టును గనుక, నేను నాజీవి తములో చాలాకాలము గడవిన కృష్ణాజిల్లాలోని ముఖ్యపట్టణములలోనున్న నాన్నేహితులలో కొందరు సంపన్న గృహస్థులను రెండుసంవత్సరములపాటు నాకు కొంత చేయూత నొసంగిన యెడల, నేను కాశ్యోతసిద్ధికి ప్రయత్నించెదననియు, నేనట్టి సిద్ధిని యీ రెండుసంవత్సరములలో సమకూర్చబాలనియెడల, యీ విద్యాలయములోని కాలేజిక్లాసులను తీసివేసి, ఆంధ్రవిద్యాకాండస్కృత యెంఠ్రెమైక్లాసులనుమాత్ర ముంచి విద్యాలయము ను నడిపెదననియు వారికి చెప్పగా, కార్యమయొక్క ప్రాముఖ్యతనుబట్టియు, నామీద వారి కున్న ప్రేమనుబట్టియు, మంచి పట్టుగాను, గుడివాడ, బెజవాడ జిల్లాములలోనే సుమారు నలువదిమంది, నూరేసిరూపాయల వాయిదాలమీద తమకు పిలుకలిగినపుడు, రెండు సంవత్సరములలో పంపెదమని వాగ్దానము చేసిరాదు. కొద్దిమంది తమరు నోటితో స్పష్టముగా కోరిన విరాళమును యాయజాలమని చెప్పలేదనియు నేను చెప్పిన మాటలు యీకొట్టి యూరకొంటిమనియు వ్రాసిరి. కాని యీవ్యయ మొత్తమును యీ గులభిహర్షమున యీ సంపన్న గృహస్థులు యెట్టి బాతీయ సంస్థాపనకు నేను వారితో ముచ్చటించిన తరువాత యిచ్చుటకు ఒప్పుకొన్నారని భావించి యుంటిని వారికి బదులు వ్రాసితిని. వారితోపలి యిచ్చిచూచును నేను తప్పుగా గ్రహించినందున తనూపల చేమచు వారును యీకొట్టి నిరాశమునకు వెనుదిరుగరని నమ్ముచున్నాను. నే నింతకంటె నాన్నేహితుల నెన్నటికిని బాధించవోను. ఈ రెండు సంవత్సరములనుండి చేసిన ముగ్ధ యెల చెడవలెననే పట్టుదలతో నావృద్ధాప్యమున యీ పని తలపెట్టితిని. ఉభయ భాషా ప్రవీణ విద్యార్థులను లభింప జేయుట దీగ్రిలకు విద్యార్థులను యీ కాలేజిలో తరిగివేయవలెననికాక కర్మకాండ సాంఘిక సమస్యల విమర్శనకొరకుగూడ ఇంగ్లీషు సంస్కృతము వచ్చిన గాడుయేమి నేర్పరుమట ఖిల్లీలి యవసరమని నా విజ్ఞాన నలో యిదివరకే ప్రచురపరచి యుంటిని. జ్ఞానకాండ కంటేను మన కర్మకాండను తెలుసుకొనుట ఈ నవయుగములో యెక్కువ ముఖ్యమైనట్లు కనుపట్టుచున్నది. వివాహోపనయనాది కర్మము అవరకర్మము అర్చకవిధులు మొదలగునవి మౌండ్ల సాంస్కృతికచారములతో మిళితమై యున్నవి. ఇట్టి పాఠశాలలలోనే వినిపించి నూతన విమర్శలకు గడంగవలెను. నాన్నేహితులు తమదానములను ప్రజలలో భక్తి, జ్ఞానకర్మయోగముల వ్యాప్తికిని సంస్కారలైన మంచి పురోహితులను అగ్రకులను తయారుచేయుటకును సంఘమును సరియైన త్రోవలలో నడిపిండుటకు నలయు సంఘసంస్కారభివృద్ధికిని కొద్దిమంది వైసను పండితులగు చేసి వారికి పాఠశాలలలోను గొప్ప దేవాలయములలోను జీవనమును కల్పించుటకును వివిధాగ పరుమట కంటె యెక్కువ యుత్సాహమువచ్చు మెద్ది? కాబట్టి రెండు సంవత్సరముల పాటు నాన్నేహితుల నందరిని యీకొట్టిపాటి సహాయమును యీ బాతీయసంస్థాపనకు చేయ జేమచున్నాను.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.

స్వ దేశాభిమానులు గండు మీ జీవితమును భారత ఇన్నూవేన్ కంపెనీ లిమిటెడ్

లాహోరు (స్థాపితం 1896) తో భీమాచేసుకొనుడు. 4579

అముఖ్యోనున్న పాలసీలము త్రం రు 5 1/2 కోట్లకు చెప్పుగానుండును.

కొత్తపాలసీలు :	1923	50,40,000	4 వత్సరములకు సగటున పల్ల 1 కి రు 76,47,500
	1924	57,85,000	
	1925	78,15,000	
	1926	125,00,000	
	1927	2,07,89,628	వైవాల్లు సంవత్సరముల సగటు మొత్తముమీద 8 రేట్లకిము.

81-12-1923 సం॥ ఆంధ్రమయ్య క్విక్ క్వినియం బోనస్ రు 1000- రు 100- చొ॥ ఎండామెంటు, హోల్ లెస్ పాలసీలమీద నిరారణ చేయబడినది.

సరిపమానమైన కొఖం పుచ్చుకొని బోనసును యిచ్చివేయుటకు ఏర్పాటుగలదు.

మిగతా వివరములు:—

జి. రంగసామి, శైక్రటరీ, మధురబ్రాంచి

ఓ. సి. శ్రీనివాసన్, శైక్రటరీ, కల్లికోట బ్రాంచి

కె. యన్. నరసింహ అయ్యంగార్

చీఫ్ ఏజెంటు, బెంగళూరు

పి. కుప్పసామి అయ్యర్, శైక్రటరీ

మద్రాసు బ్రాంచి

బెజవాడ (స్వకీయవిలేఖరి)

(ఎల్లెక్ట్రిక్ పాక్ వలన మరణము)

నిన్న సాయంత్రం 8-30 గంటలప్పుడు జి. పి. డబ్ల్యు ఆఫీసుల ఆవరణలో రైల్వే ఎల్లెక్ట్రిక్ డిపార్టుమెంటులో ఉద్యోగముచేయుచున్న వీరాస్వామి అనే ఆయన ఎల్లెక్ట్రిక్ పాక్ తగిలి వెంటనే మరణించెనని వ్రాయుటకు విచారముచున్నది. పనిపోయిన మనిషి 25 సంవత్సరముల స్రాయముగలవాడు. ఈయన, ఇంకాముగ్గురు ఈపట్టణమునందు ఆఫీసులకును ఆఫీసుగల బంగాళాలకును ఎల్లెక్ట్రిక్ సీమలు వీరరా పనులను చేయుచు నిన్న సాయంత్రముతో పనిపంతుయు పూర్తిచేయవలయునని తలంచినట్లు అందుకుగాను నిన్న సాయంత్రం ఎల్లెక్ట్రిక్ కరెంటును ఆపి పనిపోయిన వీరాస్వామి పనిమీద కెక్కినాడట. ఇంతలో కృష్ణా నెంట్ లో డివిజన్ ఎగ్జిక్యూటివ్ యింజనీరుగారు కరెంటును వదలుమని ఆజ్ఞాపించెను. అందులన కరెంటు వదలి కెట్టబడిన ఆయనకు స్తంభమెక్కి తీగమీద పనిచేయుచున్న వీరాస్వామి పాక్ తగిలి వెంటనే మరణించెను. రైల్వే డ్విజరుగారు వచ్చిమాచిరిగాని ప్రయోజనము లేక పోయెను.

గవర్నరుపేట పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు పంచాయతీ చేసిరాదు.

వీరాస్వామి మంచిపనివాడట. పై ఆధికారుల మెప్పును బడసిరాడట. ఆకాలమృత్యువు వాతబడిన యాతని బంధువులకు రైల్వేకంపెనీనా రేమైన సాయముచేసిన బాగుగ నుండునని ఇనటి వారందరూ అనుకోనుచున్నారు.

The Theosophical and High School Madanapalle reopen on the 2nd of July 1928 and 25th of June 1928 respectively. Applications for residence of High School and College students and for admission to the Intermediate Course (Groups I & III) and B. A. (Groups IV & V-a) of the Andhra University should be made to the Principal. Admissions begin on 25-6-28.

Special arrangements for residence of girl students of the High School and College are made.

C. S. TRILOKEKAR, Principal

ప్రకటన

అంబరపేట కమితం భూములు 25-5-28, 26-5-28, 27-5-28 లేడిలను వేలం జేయబడునని లోగడ ప్రచురపరచి యుంటిమి. ఆ పిలములు సదరు లేడిలకు బదులు 1-6-28 లేడి నిన్ని దర్శిల్లా 2 కోజులున్న ఎట్టేలు దివాన్ గారివల్ల లోగడ ప్రచురపరచిన ప్రకారం ఏలూరు రాజా ఆఫీసులో నెంబరు నాగీగా వేలంజేయబడును. ఈనక యిందుమూలముగా తెలియ జేయదమైనది.

నూజివీడు) రాజా శోభనాద్రి అప్పారావు,
21-5-28) బహద్రుడు జమిందారుగారు.

ఆంధ్ర దేశమహాసభలు

గుంటూరు నగరములో జాకానెల ఆఖరువారమున జరుగు 5 వ ఆంధ్రరాష్ట్ర సహకార సభతోపాటు యీ దిగువ సభవారించిన సహాసభలుగూడా జరుపుటకు మన మండలము లోని పెద్దల ఆభిప్రాయమైయున్నది. ఈనక అందుకు ఆహ్వాన సంఘములు యేర్పరుచుటకును వానికి వలయు యితర యేర్పాటులన్నియు చేయుటకును యీ నెల 26 లేడి సాయంత్రము 6 గంటలకు మునిసిపల్ పుస్తక భాండాగార భవనమున మండలవాసుల సమావేశము జరుగునుగాన తా మెల్లరు తత్సమావేశమునకు దయచేయ ప్రార్థితులు.

మహాసభల పేర్లు

1. ద్వితీయ ఆంధ్రదేశ గౌరవకుల సభ.
2. ప్రథమ ఆంధ్రదేశ రైలుప్రయాణీకల మహాసభ.
3. ప్రథమ ఆంధ్రదేశ నేవాసమావేశము.
4. 5 వ ఆంధ్రదేశ ఆదిమాంధ్ర మహాసభ.

మ.రా:—ఖద్దరు, వ్యవసాయక, గ్రామ పునర్నిర్మాణ ప్రదర్శనములగూడా జరుపబడును.

నడింపల్లి వేంకట లక్ష్మీనరసింహారావు.

జూలూరు వెంకటరత్నంపంతులు.

తూనుగుట్ల నాగరత్నం.

కొండా వెంకటప్పయ్యపంతులు.

పాటిబండ్ల శ్రీతారామయ్య.

ఆహా!! ఎంతమోసము

శ్రీ గవర్న మెంటువారిచే సహాయము పొందుచూపున్న (State-aided) మా శేక్స్ పీలో తయారయినటువంటి సిల్క్ బట్టలు ఇండియాలో ప్రతిమాక్సెట్టులోను 1918 సంవత్సరము నుండి ఆనగా 18 సంవత్సరములనుండి అమ్ముచున్ననీ సంగతి అందరకు తెలిసిన విషయమే.

1924 సంవత్సరములో గవర్నమెంటువారి ప్రోత్సాహము వల్ల లండనులో జరిగిన బ్రిటిషు ఎగ్జిబిషన్ లోగడ మా సిల్క్ బట్టలను పంపించియున్నాము. సభకు బట్టలకులండనునుండి మాకు ఒక మెడలున్న ఒక సర్టిఫికేటున్న బహుమతి యిచ్చి యున్నారు. ఇందువల్ల మాబట్టలయొక్క నాణ్యమున్నా అందమున్నా మీరే యూహించగలరు.

యితేమిల కొందరు ప్రజలను మోసపుచ్చే తలంపుతో నాణ్యముకానిబట్టలను తయారుచేసి మాబట్టలతో అని నమ్మించి మోసపుచ్చుచున్నారు.

మాతలాకు ప్రతిబట్టయందును మా పేరువుండును. మా పేరుతో వున్న బట్టమాత్రమే మాబట్టలని నమ్మవలెను. కావలసినయెడల స్వాంతులు పంపిస్తూ ధరలు తెలియపర్చగలము.

ముచ్చన. పోమరాజు అండ్ సీరాజు.

శ్రీ లక్ష్మీ సిల్క్ మేన్యూఫ్యాక్చరర్స్/సప్లయర్స్.

ప్రాప్తయిటర్లు, హైదరాబాదు

టెలిగ్రాఫ్ అడ్రసు "సిల్క్ గుమ్మ" 3358

మంత్రి) చిత్తూరు } సి. వి. రంగరాజేష్వి,
28-5-1928 } గౌరవకార్యనియంత.

జైన-పాలిటానా తగాదా

ప్రతినిధుల సమావేశము

ప్రెస్టానియగారి సాక్షాత్తు

సిద్ధా, మే 22:— భారత, సంస్థానాల సాక్షాత్తులకు సంబంధించిన ఒక ముఖ్యవిషయము ప్రెస్టానియగారి భవనము వైస్రాయి అధ్యక్షతన ప్రార్థించబడుచున్నది. ఈ తగవులలో పార్టీలు పాలిటానా ప్రభుత్వం, జయను సంఘమునై యున్నాడు.

తగాదా ఏమనగా, పాలిటానా రాష్ట్రములో, సంస్థానాధీశుడు కామర్ సాహెబ్ గారిచే పోషింపబడుచున్న కర్మం జయ దేవాలయముకలదు. ఈ దేవాలయము శైవలంకారము మిక్కిలి పవిత్రమగు శైవము. దూరదూరములనుండి యాత్రీకు లిచ్చటికి వచ్చును. యాత్రీకులకు సౌకర్యములు కల్పించుటకు, దేవాలయమును మంచినీటిలో నంచుటకును సహజము అన్నివిధముల ప్రయత్నించుచున్నాడు. కొన్ని సంవత్సరముల క్రింది వరకు శైవ తీర్థత్రయము నుపయోగించుకొనినందులకు 15 శేల రూపాయ లిచ్చుచుండిరి. ఇప్పుడు పాలిటానా దర్బారు శైవ లను లక్షరూపాయ లివ్వవలసివదలుచున్నాడు. లేదా తల పన్ను విధించెద మనుచున్నాడు. శైవసంఘమువారు కోర్చుచున్నట్లు మూడు సంవత్సరములనుండి దేవాలయమునకు పోనిరాకరించుచున్నాడు. ఇంకా తగాదా పరిష్కారముకాలేదు.

సి. సి. వాట్సన్ గారు గవర్నర్ జనరల్ ఏ కేంటుగా నుండగా సాక్షాత్తులములు జరిగెను. కాని లాభములు లేక పోయెను. ఈ సమస్య ప్రజలకు, భారతప్రభుత్వమునకు దర్బారుకు చాల కష్టమును కలగజేసినది. దీనిని పరిష్కరించుట కిప్పుడు ప్రెస్టానియగారి అధ్యక్షతన పథ జరుగుచున్నది. సభలో చర్చలు రహస్యముగా నున్నవి. (ఫ్రీ ప్రెస్)

సిద్ధా, మే 22:— ప్రెస్టానియగారి భవనమున చర్చ 4 గంటలదాక జరిగెను. బొంబాయినుండివచ్చిన క. ప్రసిద్ధ శ్వా యువకులు పర్ చిమన్ లాల్ నెత్రల్యూలు, లల్లాభాయ్ దేశాయ్ గార్లు నుండి రెండు పక్షముల వాదము ప్రెస్టానియగారు వినిరి. ఇద్దరు పక్షములు సమావేశమై తగాదా పరిష్కారము చేకొనుటకై సభ విడిచిపెట్టెను.

తగాదాలో విషయములు

ఈ తగాదాలో రెండువిషయములుగలవు (1) ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునకు అప్పించేకొనుటకు హక్కు (2) తలపన్ను రెండింటిలో మొదటిది చాలముఖ్యమైనది. పాలిటానాదర్బారు చేయు తీర్మానము తమకు శ్వామిని తోచకపోయినందులకు, శైవలు ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునకే అప్పించేకొనుటకు హక్కుండ న్నదేను. రెండవది శైవలు వైసరాయగారు నిర్ధారించేయుట కొప్పుకొనినారు.

తగాదా పరిష్కారమునకై ప్రెస్టానియగారు చేసినసాయమున కిరుపక్షములు చాలకృతజ్ఞతజూపుచున్నారు.

(ఆ. ప్రెస్)

సిద్ధా, మే 23:— ప్రెస్టానియ భవనమున జరిగినసభ తమ వాత జయన్ పటిశా తగాదాపరిష్కారమునకును నూచనలు కనబడుచున్నవి. మొదటివిషయమై తగాదా పరిష్కారమివ్వవలె యైనదని తెలియుచున్నది. నిట్లనగా, పాలిటానా సర్కార్ తీర్మానముండి ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునకు అప్పించేకొనుటకు తమకు హక్కుండనెను. రెండవదానివిషయములో ఇప్పుడు యావ్యవలసిన వైకము చాలపెచ్చని శైవలు చెప్పుచున్నాడు. దీని విషయమై యింకా తగాదా పరిష్కారముకాలేదు.

తలపన్ను విషయమై అభిప్రాయభేదము

సిద్ధా, మే 23:— శైవలు తమ స్పీడకుతో శేడు 50 ప్రతిందిరి. ఇంకా రెండుపక్షములకు రామభారములు జరగుచున్నవి. తలపన్ను విషయమై చాల అభిప్రాయ భేదమున్నది. శేవు తగాదా పరిష్కారము కావచ్చును. (ఆ. ప్రెస్)

సంధికుదిరినది

సిద్ధా, మే 24:— శైవ పాలిటానా తగాదా పరిష్కారమైనది. రెండుపార్టీలకు జరిగిన చర్చలు వైసరాయి గారికి నీ వేదిం ప బడును. శైవలు పాలిటానాదర్బారు అధికారమును ఒప్పుకొనుదు గాని తగాదా వచ్చినప్పుడు ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునకు అప్పించేయు అధికారము వారికుండును. రెండవ విషయమై శైవలు వన్ను 50,60 శేల రూపాయలవద్ద సొమ్ము యివ్వవలసియుండును. (ఆ. ప్రెస్)

విషవాయువును తయారుచేయుటను గూర్చియు దానిని జాగ్రత్త జెట్టుటకును జాతి:మితి ఆలోచించుచున్నది. జాతి సమితి కోర్కెయొక లుగజేకొనవలదు.

24 తేదీని భవనము రాజగారు మొదలరాజకుమారు నితో ఇండియాకు బయలుదేరెదరు.

బొంబాయి మిల్లునమై పరిస్థితులు

మాకు అధికారము లేదు

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము

బొంబాయి, మే 24:— మహాబలైక్యాక్షబ్దు గవర్నరుగారికి, అతని సతీమణికి విందుచేసిరి. ఈ సమయము సభాకము జేసికొని గవర్నరుగారు మిల్లుపరిస్థితుల విషయమై ఇట్లు చెప్పెను.

మిల్లుపరివారి కష్టములను తెలిసి, ఆవిధించారనివదలువరకు పరివారి నాగమనిచెక్క, వారిని కనులలోనండి కమ్మని పలకానిచ్చిన: నాయకులు మిల్లు పరివారి కష్టములకు బాధ్యులు. యజమానులకును పరివారికిని గలుగు తగాదాలు పంచాయతీయ లముగా తేలవలెను. ఈవిషయములో పరివారికిగా, యజమానులకుగాని సంధి జరుగుట కనకాళియలే లేకపోయెను. ఇందువలన పరివారు అవ్వకష్టముల పడుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు పంచాయతీచేసి సమ్మేవంత మచెప్పించుచు చాలవంది మిమ్ము ఖండించుచున్నాడు. కాని మేమెట్లు ప్రకటించగలము. రెండుపార్టీలవారు మమ్ము పంచాయతీ చెప్పుమని కోరినగాని మేము ప్రకటించుటకు వీలులేదు. మాకు అధికారము గూడ లేదు. 1924 సంవత్సరములో సమ్మే జరిగినవరకువారే మేము చట్టముచేసి ధికారము సంపాదించవలెనని తలచిరిమి కాని, యిది రాష్ట్రీయసభ్యు కాదనియు, అఖిలభారత సమస్య యనియు మాకు తెలుపబడెను. ఈ పరిస్థితులలో మేము చేయగలిగినదంతయు చేసితిమి. మేము అధికారములేకుండ ప్రకటించిన యెదుట ప్రస్తుతస్థితి మరింత చెరును. పరివారు కోపి, జోనాలా మొదలగు స్థానికరహితుల సంఘము శేర్షరచి, తమ పక్షమయొక్క అభిప్రాయమును తెలిపి కోర్కెలను స ధించేకొనవలెను. వర్తకము నుండ గించిన యీ సమయమున మిల్లు యజమానుల కష్టములకు గూడ వారు విచారించెదరని నేను నమ్ముచున్నాను. (ఆ. ప్రెస్)

మిల్లులవద్ద విక్రేటింగు జరిగెను

ఈ ఉదయము ముగ్గురు అరెస్టుచేయబడిరి

బొంబాయి, మే 24:— ఈ రోజు మిల్లులవద్ద విక్రేటింగు జరిగెను పోలీసువారు ఉదయము ముగ్గురు వాలంటీరులను అరెస్టుచేసిరి. వీరిలో నిద్దరు ఎల్ థెట్యూస్టాన్ మిల్లుకు పోవుచున్న గుహస్తాలను కొండరి వాపిరిట పోలీసువారుబద్ధి గడచిడవాపిరి. కొంతమంది సమ్మేవాగులు యింకొకలనునొక పార్టీలకు స్తూపాద ద్వర్లుగా ప్రవర్తించిరి. ఈసందర్భమున నొకరి పట్టుకొనిరి (ఫ్రీ ప్రెస్)

మిల్లువారి లాభములు

సంవత్సరమునకు 25 కోట్లు

బొంబాయి, 24:— సమ్మే సభమువారు 55 కోట్లు లాభమునవచ్చినవి చెప్పినవిషయముగా మిల్లు యజమాను లొక ప్రకటన గాంధుచున్నాడు.

“1917-1922 సంవత్సరములు, ఆనగా ఆరేండ్లలో మా లాభములు 89 కోట్లు 90 శత. తనవార నా గేండ్ల 8 కోట్లు 54 లక్షలు వచ్చుచువచ్చినది. ఈక యావత్ డివైడ్ 25 కోట్లు 88 లక్షలు. సంవత్సరమునకు 2 1/2 కోట్లు యాత్రములమీద వెట్టుబడి 4 కోట్లు. ఆంగ్ల సులూలో కట్టి: వెట్టుబడి అసలు వెట్టుబడిలో 100-కి 7 యియునున్నది. ప్రస్తుత పరిస్థితుల వలన మాలాభములు ముగిరి జరిగినవి. టూట్ పొద్దువాడుకాడ వెట్టుబడికి తగిన లాభములు రాకపోయెనున్నాడు. ప్రస్తుతము చాలవచ్చుచు వచ్చుచుండగా వెట్టుబడి మంచినీటివలన లాభములు వచ్చినవలదు యేమిప్రయోజనము. ఈ విధిండ్లలో చాలభిన్నము తగ్గించినాము కాని కూరకలును తగ్గించలేదు. లాభము వచ్చిన రోజులలో వెట్టుబడిలో యిప్పుడుగూడ వచ్చేయున్నది. ఆరోజులకన్న యిప్పుడు నిర్దుతల ధరలుగూడ తగ్గినవి.

జి. వి. సి. రైల్వేసమితి సభ

పరివారియసంతృప్తి

బొంబాయి, మే 23:— ఈ సాయంత్రము జరిగిన జి. వి. సి. రైల్వేసమితి సభలో, తమ యూనియనుకు ఆ గీరించి, పరివారి కష్టముల విచారించుట కొక యుద్ధోగియుని నిమిషించినందులకు తమ సమ్మతిని గవబుచిరి. కాని పరివారు వైద్యకరీక్ష తీసివేయవలసినదనియు, గజిబెడు తెలులలో జీతము యివ్వవలెననియు, పరివారికి జీతము అభివృద్ధి చేయవలసినదనియు, కనీసపు కూలి యేర్పాటు చేయవలసినదని కోరిన కోర్కెలు గమనింపబడనందులకు వారియసమ్మతిని గవబుచిరి. (ఆ. ప్రెస్)

సిద్ధా, మే 25:— సార్వభౌముని జన్మదినమును జూను 3 వ తేదీన ప్రెస్టానియగారి మంజీరమునందు ఖిందుజరుగును.

మధుర విశ్వవిద్యాలయము

ముత్తయ్య శెట్టిగారి కిర లక్షలు నిజమేనా?

సిర్ ఎమ్. పి. జి. ముత్తయ్య శెట్టిగారు మధుర విశ్వవిద్యాలయమునకు కిర లక్షల రూపాయలను విరాళముగ నొసంగి రత వార్త నిజమో అబద్ధమో యిప్పటికి తెలియలేదు హిందూ పత్రిక ఉదకమండల విలేఖరి ఈ వార్త అధికార నిశ్చయముకాలేనని ఈ నెల 11 తేదీని హిందూలో వ్రాసెను. ఇంత గొప్ప మొత్తము నిజమగు నొసంగబడునా లేక ఇది గాలివాద్రయా యను ప్రసంగాము జనుల హృదయాంతరాళములందు జనించి కలవర పెట్టుచున్నది. గత రివారముల పత్రికలందు నీ విషయముల ముత్తయ్య శెట్టిగారి చిత్రపటములను వారి యువార దాతృత్వమును మున్నగు విషయములు ప్రకటింపబడుచుండెను. చెట్టిగారు సహితము నీసంగతులను గమనించియే యుండును. ఏకే యీ విషయమును గూర్చి సత్యమును జనులకు పత్రికల మూలమున నెఱింగించి యున్నచో వారందరను వీరిని వందనీయులుగ భావించియుండుదురు.

ఇక నైనను చెట్టిగారు సత్యమును ప్రకటించెదరని సమ్మతము. (ఒక విలేఖరి)

జమీనదారుల సమ్మే పరిస్థితులు

శుక్రవారమునాడు హరితాళమును

జయప్రదముగా జరుపుదు

హామిగారి ప్రార్థన

జమీనదారుల సమ్మే పరిస్థితి జరిగిన పనికారి సభలో హామిగారు ప్రత్యక్షునియను, పనివారు శుక్రవారమునాడు హరితాళమును జయప్రదముగా జరుపవలసినదని, తా నొసంగిని పార్ల మెంటు ముహూర్తమును, సక్లత్ నాలాగారికిని తండ్రి నిచ్చెదననియు చెప్పెను. కాంతయుగా పిక్కెట: చేయవలసినదనియు, ద్వర్వస్తరహితముగా ప్రవర్తించిరని, ప్రభుత్వమువారు తమ్మేమియు చేయజాలనియు ఆతడు చెప్పెను. భవని ప్రసాదగారు శుక్రవారమునాడు కొందరు నాయకులు జమీనదారుల సమ్మే సందర్శన చెప్పెను. (ఫ్రీ ప్రెస్)

హరితాళము జయప్రదముగా జరిగినది

జమీనదారుల సమ్మే పరిస్థితి జరిగినది. అధికారు లిట్టి పరిస్థితికి చాల విస్మయమున. సమ్మేవారులు పిక్కెట చేసి కర్మాగారములలోని కెవరికి పకలకు పోకుండచేసిరి. ద్వర్వస్తరమేమియు జరుగలేదు. కర్మాగారములు పొడుచిడెట్లున్నవి. కొంతమంది మామూలుగా పకలకు పోయిరి. ఏమిల్లు పనిచేయుటలేదు హామిగా, ఖగ్గే పురుషులండి వచ్చిన ఇతరనాయకులు వీధులవంటి రిరుగుచున్నాడు. వారు మిల్లులలోనికి మాడుపోయి, రాత్రిపనులకు వెళ్లవలసినవారిని ఆరుగంటలకు బయటికిరాకుండ ఆఅధికారులు నికోధింపకుండ చూచుచున్నాడు. (ఫ్రీ ప్రెస్)

బానూరుపూటు క్షౌమము

భార్యవిడ్డల నమ్మకొనుట నిజమే

దాసు గుప్తగారు ప్రభుత్వప్రకటన ఖండించుట కలకత్తా, మే 25:— డా॥ జి. ఎం. దాసు గుప్తగారు పత్రికాకఠినిధి సంస్కారకా షాయముగూర్చి ప్రభుత్వప్రకటన ఖండించుచు, బాబురు సూబుజిల్లానుండు క్షౌమబాధితులకువాకు భార్యవిడ్డలను విక్రయించిన విషయము నిజమేనని ఖండియుగ బలికెరి. ఈవార్త అసత్యమని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి తా సత్యముగా చూచిన సందర్భములబట్టి భార్యవిడ్డల విక్రయించెడి విషయమున ప్రభుత్వమువారు గాబించితి ప్రకటన సత్యమారమరి చెప్పగలను. అట్లు విక్రయించి కొనినవారి ప్రేమిమదలు సాక్షిక సంతకములతో గూడిన కాగితములు నాపదనన్నవని దాసు గుప్తగారు చెప్పెను. (ఫ్రీ ప్రెస్)

పండిత మోతీలాలునైహూ

ముస్సోరి, మే 25:— తన అల్లుడర ఆర్. ఎస్. పండిటు శ్యామోనియా రోగముచే బాధపడుచున్నవారిని చూచుటకు పండిత మోతీలాలు నైహూగాకు బొంబాయినుండి నేమనచ్చిరి. రోగి అభివృద్ధి చెంచుచున్నాడు. నైహూగాకు అలసోబాదునకు జూను 5 వ తేదీ సర్వపక్షసమావేశము జరుగునోపుగనే చెరగలుగుదురు.

బాల్గోలి ప్రజా సంక్షోభము

గృహములే బందిఖానాలు

స్త్రీలు, పసిపిల్లలు, వృద్ధులకూడ

అహోరాత్రములు ఇండ్లలో బంధింపబడియున్నారు బాల్గోలి, మే 24:—బాల్గోలి సత్యాగ్రహోద్యమ ప్రచారకోద్యోగి యిట్లు తెలిపిచిరి:—

కరభోను గ్రామమున కొక క్రొత్త జప్తు ఆఫీసు వచ్చిరి. ఈయన పేరు మోహన్ లాల్ మేగారు. కరభోను గ్రామములో రంధోద్ బాయి అను అనవిల బ్రాహ్మణుడు కలడు. ఈయన 70 సం. రమ్యుడు కాకకాల్గి ముడుపలి. గవర్నమెంటుపించను నాడు. ఈయన కుమారులు చెల్లించుటకు నిరాకరించినందున యీ యనయంటిలోని సామగ్రిని జప్తుచేయవలసియుండెను. వీరి యిల్లు పగలంతయు మూయబడియుండుటవల్ల జప్తులు జరుపుటకు వీలు లభించుటలేదు. అందువల్ల పరాసులను

కొందరిని యింటికే వాకిటి గుమ్మమువద్దను పెరటి గుమ్మము వద్దను కాపలాయించిరి. ఈ క్రొత్తజప్తు ఆఫీసు గ్రామములోని వాడందరిని అట్టడిచేసియుండి యింటికించెదనని బెదిరించుచున్నాడు. ప్రతివారి యింటియందును అహోరాత్రములు పరాసులను కాపలాయించెదననియు అర్రాట్రివేళ ఇంటికిలుపులు తెరవబడినను వెంటనే చొరబడి అప్రియంతయు జప్తుచేయుదుననియు వ్యవసాయ పనులకు మాత్రము ఒక్క కాడి వకుపులనుతప్ప మిగిలినయావత్తు చరాస్రియు జప్తుచేయబడుననియు గ్రామములో ప్రకటించెను. అహోరాత్రములును పరాసులను యారీతిగా 15 దినములవరకునను ఇండ్లయందు కాపుంచెదనని ప్రతిజ్ఞలు పఠెను.

రంధోద్ బాయిగారి యింటియందు పరాసులను పహారాయించిరియు ఇంటిలో పురుషులు స్త్రీలు పసిపిల్లలు పశువులకూడ నుండెననియు, రాత్రి 9 గంటల వరకుగూడ పరాసులు ఇల్లు వదలిపోలేదనియు తెలియుచున్నది.

ఈ క్రొత్త జప్తు ఆఫీసుయొక్క దారుణకృత్యములకై ప్రజలలో గొప్ప కలవరము వుట్టిరి. పరాసులను రాత్రి ప్రార్థనాపునవకును పహారాయించుటవల్ల ఇంటిలోనుండి బయటికి రాకుండ సత్కారావ్రత దీక్షనిబద్ధులైయున్న ఇంటిలోని స్త్రీపురుషులకునుపిల్లలకును అన్నోదకములుకూడ కరవయ్యెను. కొందరు వాలంటీర్లు ఒక గొట్టుచుద్వారా కిటికీలగుండ యింటిలోనివారికి నీరు సప్యించెనని. ధైర్యవంతురాలగుపొదిగంటి స్త్రీయొక తె కిటికీలోనుండివాకి ఆహారమునందిచ్చెను. గ్రామములందరూ కలలోపడి గుండెఆధైర్యము వదలదని హెచ్చరించుచు వాలంటీర్లు ప్రబోధము చేయుచు గ్రామములో తిరుగుచున్నారు. పరాసులు ఇంటిపట్టున చేరియుండుటవల్ల ఏమరుపాటున దొంగతనములకూడ చేయగలరనియు మెలకువగా నుండవలసినదనియు హెచ్చరించుచున్నారు. ప్రభుత్వాధికారుల దారుణకార్యములన్నింటిని శాంతిమతో సహించవలసినదని హెచ్చరించుచున్నారు.

ఇక్రోలి గ్రామములో రైతుల సమావేశమధ్యమందు బల్లభాయ్ పటేలుగారు ఉపన్యసించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—

కరభోను గ్రామములో క్రొత్తజప్తు ఆఫీసు వచ్చెను. ఒక గ్రామములోని ప్రజలందరూ యారీతిగా తమ యిండ్లలోనే బంధింపబడి వారి స్వంతగృహములే వారికి బందిఖానాలుగా మార్చబడిన యెడల అట్టి గ్రామములలోని స్త్రీలు, పసిపిల్లలకూడ ధైర్యము వీడి దొసిరిగిపోయిండుటకంటె బాధలపాలై యావత్సాగ్రహ వ్రతదీక్షయందే తమ ప్రాణములను గోల్పోవుటకన్న మహాపుణ్యకార్యము వేరేదీయును లేదు. బాల్గోలి తాలూకా రైతులందరూ ధీమతై ప్రవర్తించియున్నారు. ఇకనుండు రెట్టిచివరే ధైర్యమును మానెదరుగాక!

రంధోద్ బాయిగారి యింటివద్ద పరాసులను అహోరాత్రములు పహారాయించినందువల్ల ప్రయోజనము లేకపోయెనని గ్రహించి పదరు క్రొత్త జప్తు ఆఫీసుల ఆ పరాసులను తిరిగి పిలిపించి పహారా తీసివేసెను. అయింటిలోని వారికి అన్నోదకములను కిటికీలగుండ సప్యించెనని వారినందరిని గూర్చి శాపనార్థములు పలికెను. ఇకనుండు తాను చేయదలంచిన జప్తుల కన్నిటికిని యీ పద్ధతినే అవలంబించెదనని వాగ్దానము చేసెను. (ఫీ. (పె.)

19 మంది ముద్దాయాలలో 5 గురు విడుదల చేయబడిరి

బాల్గోలి సత్యాగ్రహోద్యమములో ప్రభుత్వోద్యోగుల విద్యుత్ కర్రుములను చేతుకుండ ఆటంకపరచిరను 14, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 1 మంది ముద్దాయాలలో

5 మంది గురించి ప్రాసిక్యూషను తరపు సాక్ష్యము బలముగా లేదని యిం బాల్గోలి మేజిస్ట్రేటుగారు విడుదల చేసిరి.

శాంతినమాధాన సందాయక ప్రయత్నములు ఈ బాల్గోలి సంక్షోభమును శాంతింపజేసి సమాధానము చేయవలెనని సర్ లల్లాభాయి క్యామలదాసుగారు రాయ బారములు సబ్బుటకై సంకల్పించియున్నారు. (ఆ. (పె.)

హార్టు సెరన్ గారి ప్రలాపములు

దక్షిణవర్తక సంఘసర్పానము బొంబాయి, మే 24:—దక్షిణ వర్తక సంఘము హార్టు సెరన్ గారు తాతలను నిర్ణయాత్మకులని నిండించినంతలకు తీవ్రముగా ఖండించుచు తీర్మానించిరి.

సివిల్ మిలిటరీ గజెట్ వ్యాఖ్య లాహోర్, మే 24:—“సైన్స్ వ్యవస్థ” అను శీర్షిక క్రింద సివిల్ అండ్ మిలిటరీ గజెట్ యిట్లు వ్రాయుచున్నది.

సైన్స్ గారికిని, ఆతనితోడి సభ్యులకును, కష్టముగా నుండవచ్చును. అంగ ప్రభుత్వమునకును లేబర్ పక్షమునకు కష్టముగా నుండవచ్చును. కాని సత్యము చెప్పక తప్పదు. భారతీయుల క్రేయమునకై హార్టు సెరన్ గారు రాజీనామా నైన యివ్వవలెనని, లేదా హార్టు సెరన్ గారిని తీసివేయవలెనని తీసివేయవలెను. హార్టు సెరన్ గారు కమిషన్ లో సభ్యుడు కాకపోయినను యిట్టి దుర్భావము భారత ప్రజలసాన్నిధ్యం దెబ్బపడుతుంది. కాని ప్రస్తుత సివిల్ సర్వీసు మాటలాడుటవలన కండిగిల తుట్టున కడిపివట్టుచున్నది. (ఫీ. (పె.)

‘మోస్ట్ జాట్ లు’ పత్రిక బరన్ పోగారు హార్టు సెరన్ ను సమర్థించుటను ఖండించుచు నిట్లు వ్రాయుచున్నది. బరన్ పోగారు భారత ప్రభుత్వమును పొగడుటవలనను పార్టీవర్తకమును ధార్మికులను నగు తాతలను దూషించిన హార్టు సెరన్ గారిని సమర్థించుటవలనను; భారత దేశములో సైన్స్ సంఘముయొక్క పని చాలదుష్కరమున నడచుట సంభవించు లేదు.

అంజూన్ ముహర్రి యభిప్రాయము హార్టు సెరన్- తాత తగాదా పందర్బమున నతడు నిన్ను చెప్పినదానిగురించి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. తాత కంపెనీలో ఎల్లప్పుడూ, మొదలగు కాలములో పనివారిని పంపివేయుచున్నారని నాకిప్పుడే జమీన్ ధర్మ లేబర్ సభ్యులవారు వ్రాయుచున్నాడు. ఇట్లు పనివారిని తీసివేయుట కంపెనీవల్లమునకు విరుద్ధము. ఈవార్తయే సత్యమునని నిన్ను హార్టు సెరన్ గారిని ఖండించుచు, తాతలను భూషించుచు నేను చెప్పిన వాక్యములను తప్పక ఉపసంహరించు కొనవలసియున్నది. (ఫీ. (పె.)

లిల్ వా సమ్మెపరిస్థితులు

శుక్రవారమునా కర్మాగారములు తెరవబడును కలకత్తా, మే 24:—రైపులిలోవాకర్మాగారము తెరవబడును. గనుక ప్రత్యేక పోలీసునిబృంద తయారుచేయబడుచున్నది. పనులలో చేరుకుంటున్న రక్షించుటకు పోలీసులుకావలయుండురు.

ఇ. బి. ర్ లేబర్ యూనియన్ కార్యదర్శి పనివారిని పనులకు పోవద్దనియు, ఏ క్లెయిండు చేయకపోయినా, వారిమాటను చెల్లించుకొనవలసినదని ప్రోత్సహ పరచుచున్నాడు. (ఆ. (పె.)

లిల్ వా కర్మాగారములు తెరువబడినవి

పనివారు వచ్చిరికాని పనులు చేయుటకు నిరాకరించిరి

కలకత్తా, మే 25:—ఇదివరకు ప్రకటించబడినట్లు ఈ ఉదయము కర్మాగారములు తెరువబడెను. 6,000 మందికూర్చు కర్మాగారములలో ప్రవేశించిరి. కానివారు పనులను ముట్టుకొనలేదు. అప్పుడు డెప్యూటీ మేకానిక్ ఇంజనీయరుగారు లేబర్ కార్యదర్శియగు మిత్తర్ గారిని పిలిచి కార్మికులకు పని చేయుటద్దేశ్యము లేకపోయిన తక్షణమే వారు బయటికి పోవలెనని చెప్పెను. మిత్తర్ గారు వ్రాతమాలకముగా ఆర్డరు యివ్వవలసినదని చెప్పెను. మూడు అల్లుచేసిన తరువాత పనివారిందరు బయటికి వచ్చిరి. అధికారులు తగుబాగ్రత్తతో నుండిరి. కాని దౌర్జన్యమేమియు జరుగలేదు. (ఫీ. (పె.)

శాంతిరాంమండల్ గారి వాజ్మాలము

నామిద కేసుపెట్టుటకు తగిన కారణములు లేవు డెప్యూటీ ఫిఫ్ మేకానిక్ ఇంజనీయర్ మూడుగారు శాంతిరాంమండల్ ను ఇండియన్ సీనర్ కోడ్ 211 సెక్ట ప్రకారము ప్రాసిక్యూషన్ చేయవలసినదని, జిల్లా మేజిస్ట్రేటు జి. ఎన్. దత్తుగారియెదుట చేసిన ప్రియాదు సందర్భములో శాంతిరాం మండల్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట హాజరై, కోర్టువారి తీర్పులోగాని, మూడు అర్జీలోగాని తనమీద కేరము మోపుటకు తగినంతకారణము కనపడలేదనియు, కోర్టువారి క్రిప్రియాదును దాఖలుచేసికొనుటకు అధికారములేదనియు చెప్పెను. కేసు జూర్ 1 ఎ తారీఖుకు వాయిదావేసినారు.

న్యాయస్థానవార్తలు

యం. యస్. యం. రైల్వే ట్రాఫిక్ మేనజరుమీద కేసు

(జూరిటౌను పోలీసుకోర్టు) యం. యస్. యం. రైల్వే కంపెనీ ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఎ. డబ్లియూ. పార్సన్నుగారు ఆఫీసునకు వచ్చిన యం. జానకిరామయ్యగారిని “పంది” అని రిట్టి మెడబెట్టి గొంటిచెనని నిందాతోపదజేసి యం. జానకిరామయ్యగారు నేను బార్నిపును కోర్టులో కంప్లయింట్లు జేసిరి.

తనకురావలసిన రెండుబియ్యపు బస్తాలురాక మరియొక నికిచెందిన బియ్యపుబస్తాలు వచ్చుటచే జానకిరామయ్యగారు తన వికాని బస్తాలను కంపెనీఖర్చులమీదనే కొనిపోయి తనబియ్యపుబస్తాలను యేభర్తలేకండ తనయింటియొద్ద జేర్చవలసిన దనికంపెనీవారికి తెలియజేసెను. అందుమీద కంపెనీవారు పంపినజవాబు ఆసంతృప్తికరముగా నుండుటచే పార్సన్నుగారు నందున్న కంపెనీవారి కార్యాలయమునకు స్వయముగ బోయి విచారించెను 1-3-28 తేదీన బయలుదేరి గుడ్డుకాక్కు వద్దకు పోయిఅతడుగూ బియ్యపుబస్తాలు నిచ్చుటకు ఇన్ డెవిట్టి బాండు కావలెననియు ట్రాఫిక్ మేనేజరుయొక్క అనుమతి కావలెనని జెప్పటచే జానకిరామయ్యగారు కంపెనీకార్యాలయములోనికి బోయెను. ఈమయమున తనకు సహాయము చేయగల గుమాస్తాకొరకై వెతుకుచుండగా ఆయన ఎ డబ్లియూ. పార్సన్నుగారి గదిలోయున్నాడని బుట్ట్రోతు జెప్పటచే అచ్చటికి బోయెను. ఆగడవకవిచారింపగా అచ్చటనులేదని చెప్పబడెను. తిరిగి మరల వచ్చుచుండగా వెనుక నుండి పెద్ద శబ్దము వినిబడెను. అదేమని జానకిరామయ్యగారు, వానితోకూడనున్న యస్. నుందరరాజయ్యగారు తిరిగి జూచిరి. పార్సన్నుగారు కేవలయును ‘ఎందుకు ఇచ్చటకువచ్చిరి’ అని ప్రశ్నించిరి. నుందరరాజుగారు తమ స్నేహితునిజూచుటకు వచ్చితిమని జెప్పిరి. జానకిరామయ్యగారు తానువచ్చిన పనినిగూర్చి జెప్పించెను. ఇంతలో పార్సన్నుగారు “పంది” అని రిట్టి చేతితో మెడబెట్టితోసెను. ఇంతలో నుందరరాజుగారు వారిపోయెను. పార్సన్నుగారు “వీరలను గొంటివేయు”డని జవాబులకు ఆజూపించెను. ఇందులకు జానకిరామయ్యగారు పార్సన్నుగారిమీద కంప్లయింట్లు జేసిరి.

పేకు జానకిరామయ్యగారు వీని తరపున నుందరరాజును యం. యస్. కర్మగార్లు విచారింపబడిరి. కేసు జూను 7వ తేదీకి వాయిదావేసిరి.

జానకి రామయ్యగారు తరపున వ. న్నాయిగారును, పార్సన్నుగారి తరపున వి. యల్. ఎర్ రాజును హాజరైరి.

అ. భా. మహిళామండలి విద్యాసంస్కార మహాసభ డిల్లీలో ఫిబ్రవరి మాసమున 7, 10 తేలులలో జరిగిన యీ రెండవ మహాసభనుగూర్చి డెబువు నివేదిక కార్యదర్శినియు గుకమలాదేవి భట్ పాధ్యాయునిగారు ప్రచురించినది మాకార్యాలయము చేరెనది. ఇందు సభలో జరిగిన ఉపన్యాసములు తీర్మానములేగాక, యీసభ ననుసరించుకొని వివిధరాష్ట్రములలో నడివరకు జరిగిన రాష్ట్రీయమహిళా సభల గూర్చియు, అన్నిచోట్లను స్థాపించబడిన కార్యస్థానములు ప్రతినిధులగుగూర్చియు సంగ్రహములు పొందుపరచబడినవి. ఇంత త్వరలో నీ గ్రంథమును సమకూర్చి ప్రచురించిన మండలివారి కృషి యెంతయు ప్రశంసార్హము.

గుంటూరు ప్రికాసిపల్ డిస్ట్రిక్టు మునసఫ్ కోర్టులో

S. C. 1013 of 1927. వాది:—బాలక్రిష్ణలాల్ హనుమాన్ గుప్తాదే. యెదిరి ప్రతివాది:—గూడపాటి పట్టాభిరామయ్య. యీవాది బొత్తానుబట్టి రు 122-0-0 లుకు దావాచేసేయున్నాడు. సదరు దావాలో ప్రతివాది హాజరయితగ్గు సమాధానము చెప్పగలందులకు తె 7-6-28 దికి వాయిదా వేయబడియున్నది. సదరు వాయిదాకు ప్రతివాది హాజరు కానియెడల ప్రతివాదిని యక్సపాట్ చేసి దావా తీర్మానించబడును. జి. సత్యనారాయణ, గంటూరు నకిలు.

మదరాసువార్తలు

విన్నపము

శ్రీ దుర్గా విలాసమునందు జరిగిన శ్రీ చిల్ల కామాక్షమ్మ శివప్రసాద పరిణయమునకు దయచేసి వధూవరుల నాశీర్వాదించి వివాహమును శుభప్రదముగను జరిపించిన మహాజనుల కందరకును కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాను. వివాహమునకు శ్రమచేసి దయచేసిన పండితులకును, వేదాధ్యయనులకును, గాయకులకును, కవులకును బంధుమిత్రులకును, నితరులకును స్వాగతసౌకర్యములను గల్పించజాలనందులకు మన్నింపవేడుచున్నాను. వివాహకార్యములందు వారి శక్తికొలదిని సహాయముచేసి కార్యభారమునువారి స్వంతకార్యమును వలెను, నిర్విముక్తముగను పరమోత్సాహముతో నిర్వహించిన సకలజనులకు కృతజ్ఞతను తెలుపుచు భగవదనుగ్రహము గలుగుటకు వేడుచున్నాను. ఈ శుభకార్యమునకు సంబంధించిన సకలజనులకును ప్రత్యేకముగను కృతజ్ఞతను తెలుపుట సాధ్యముగాదు. సోదరి సోదరులందరును నా యీ విన్నపమును మన్నించి యనుగ్రహించెదరు గాత!

విధేయుడు,

కా. నాగేశ్వరరావు.

నేటి ఆత్మగర్వము 111-4 డిగ్రీలు.

నూతన తపాలానోటీసు:— మారిషస్కు బోయెడు తపాలా ఈనెల 26 తేదీ సాయంత్రము 6-25 గంటలకు మునిషేయబడును.

అవడి ఆరోగ్యశ్రమము:—న ఈ దినమున సాయంత్రము 5-80 గంటలకు రోగులకా క్రొత్తకాను నెయి కార్నిక్ దాస్ మూర్తి కైతగారు తెరచెదరు.

సైమను సంఘమునకు మొయొరండము:— సుగురించి యాలోచించుటకు మహమ్మదీయ విద్యాసంఘము వారుకొందరు జనరలు బాడిని సమావేశపరచవలెనని తమ సంఘకార్యదర్శిక విన్నపమును పంపిరి.

రాకపోకలు:—ఎ. ఎ. ఖాన్ గారు నేటి ఉదయమునకు మదరాసువచ్చిరి.

సర్ సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యగారు సి. ఇ. మాస్టర్ మాకొగార్లు గతరాత్రి ఉదకమండలమున కేగిరి.

కార్మి రేషనుపనివాండ్ర కేంద్రసంఘసభ:— ఈనెల 26 తేదీసాయంత్రము 6 గంటలకు నేపియర్ హాల్లో సింగళేవులు చెట్టిగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుపబడును. వి. ఎల్. కాప్రీ, ఆడికేశేవులు వాయకరుగా ర్హపన్యసింతురు.

ద. ఇ. బ్రహ్మసమాజము:—వారి యాజమాన్యమున వి. చావుడ్ సా వి. ఏ. గారు 97 అక్టావెర్లపిడి నుంచి 'ఇస్లామ్. మతగురువులు' గూర్చి రేవుసాయంత్రము 6 గంటలకు ఉపన్యసించెదరు.

కలరాబాధ్యమున కుచితముగ మందులు:— డా|| ఎ. ఆర్. ఎస్. సుందరిం థియేట్ గారు 29 అక్టావెర్ల లపిడి రాయపేటలో ఉచితముగ ప్రజలకు మందుల నిచ్చెదరు. ఈనందులు గతసంవత్సరమున బాగుగ పనిచేసినవట.

పాండురంగ భగవత్కథా ప్రసంగసభ:—వారి యాజమాన్యమున శ్రీమదుభయశేఖరం విద్యాక్ శతగోపాచారియర్ స్వామిగారు ఈనెల 27 తేదీ 4-15 గంటలకు హిందూ ధియసాఫికల్ హైస్కూలునందు రాధాకృష్ణాను హరికథను చెప్పెదరు.

జాతిభేదములుగల పాఠశాలలు

ప్రభుత్వపు గ్రాంటు లీయబడవు
మదరాసు ప్రభుత్వము వారికింది ప్రకటనమును గా విందుచున్నాను:— జాతిభేదముల ననుసరించి కొన్ని జాతుల వారిని తమపాఠశాలలందు చేర్చుకొననట్టి పాఠశాలలకు ప్రభుత్వపు గ్రాంటు లిటుపైని ఒకగబడవు. గ్రాంటు ఇక ఎయిడ్ కోడ్ లో సీమారు గావించబడినది:— సంఘములనుసరించి యు జాతులనుసరించియు విద్యార్థులకు తమపాఠశాలలందు ప్రవేశములేకండ శేయునట్టి పాఠశాలలకు ప్రభుత్వమువారు తమ గ్రాంటుల సొపగరు.

జయంతి

“జయంతి” కార్యదర్శిగా పనిచేయున్న శ్రీయంతి కోల వెన్ను. రామకోటేశ్వరావునుతులుగారికి ఒకమాసమునుంచి ఆస్వస్థగా ఉండడంతో బాను 1 డి రావలసిన ఆరవపంపిక జూలై 1 డి కి గాని ప్రకటించడానికి నిజండు. ఈ అనివార్యమైన ఆలస్యముకు చందాదారులు మన్నించ ప్రార్థితులు. ఈ కారణంచేతనే మందుసంవత్సరంనుంచి “జయంతి” లోగడ వాగ్దతంచేసిన ప్రకారం మాసపత్రికగా మార్చడానికి అవకాశముండదు. పూర్వం వలెనే ద్వైమాసపత్రికగా వెలువడగలదు.

విశ్వనాథ సత్యనారాయణ బెల్లంకొండ రాఘవరావు

పులివాతబడిన కలకర్లు

డప్ గారి మరణవృత్తాంతము
విశాఖపట్నము జిల్లాలో చింతపల్లి ఏజన్సీయందు గూడెము అను గ్రామమున ఆజిల్లాకలెక్టరు ఎ. సి. డప్. వి. సి. ఎస్. గార, శి. డబ్లియూ. ప్రీచార్డు వి. సి. ఎస్. గారు మరణముచేసియుండ గత మంగళవారమున శాసనాసాధన ప్రాంతమున నొకమహావ్యాధియును సంబరించుచున్నదనువార్త వారికి తెలిసెను. ఆదినమండే సాయంత్రము ప్రీచార్డు గారు రావ్యాధియును కనగొని తుపాకినిగాల్చి శాశ్వతమృత్యుమును గాయములేగి తెనుగాని అప్పటి కచ్చటికో పారిపోయెను.

మరునాడు విట్టుచుధ్యాస్తామున ఈ యాతవున. వి. సి. ఎస్. ఆఫీసర్లును కొంతమంది యనుచరలన వెంటనిడుకొని యా వ్యాధియునువేరూడ వేడుకతో నరిగిరి. ఈ వాదావిచూచి యావ్యాధియును దండతాడిత భుజంగమపగిడి మహాక్రోధముతో శేమాల నుండియో నచ్చి ముందుగా న చుచ్చుచున్న డిప్ డొరగారి మీద బడి యా తని ని ప్రాణా వ శిస్తునిగాజేసి వదలిపెట్టి రెండవవారగు ప్రీచార్డుగారిమీద నుటి కెను. వీరిరువురికి కొంతపొట్టాబజరిగినది. ప్రీచార్డుగారి కాలువరిగినదిపోయినపిదప వారి యనుచరల మృత్యుమునకువచ్చి యా ప్రూర వ్యాధియును పారదోలిరి.

ప్రభుత్వలోలో నీయుభయులను సంసీపట్టుమునకు తీసికొనివచ్చుచుండ డప్ గారు మధ్యదారిలో మరణించిరి. అప్పటి కరణుకు గూడ న ప్రవేశించెను. డప్ గారు తమమరణశాసనమును తమమరణమునకు పూర్వమే గూడెము వేజిస్తేటు గారికి చెరిపెను. డప్ గారి యిల్లాలు ఇంగ్లాండునుండున్నది.

డప్ గారి శవమును విశాఖపట్నమునకు నిన్న ఉదయమునకులేబడెను. నిన్న సాయంత్రము వాత్రు శక్యకానవాకిటను పొలిపెట్టెదరు. కలకర్లుగారి గృహమునకు కప్పతాళియువేసి సీల్లు బిగించబడినది.

డప్ గారి జీవితచరిత్ర

ఎ. సి. డప్. గారు అక్కుపర్లులోను లండను నగరముందును విద్యనభ్యసించి 1907 సంవత్సరమున ఇండియాకి సివిలు సర్వీసు నందు ప్రవేశించిరి. మొదటబెర్మోలోను తర్వాతపెతుకోండప్రి కాకుళేములందును వీరు అసిస్టెంటుకలెక్టరుగ పనిచేసిరి. మాన్యులో కొంచెముకాలము పనిచేసి పిదప బరంపురం సముకలెక్టరుగ నియమింపబడిరి. అంతలోనే విశాపామహాసంగ్రామ మారంభమాయెను. అప్పుడువీరు యుద్ధమునసహాయ మొనర్చుట కిష్టించి తేలుకుండునందులేరి మొసపోలేమియాకేగిరి. 1919లో తిరిగి సివిలుసర్వీసులందులేరి మదరాసు గవర్నరువెల్లింగ్టను ప్రభువుగారికి స్వంతకార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి. సర్ విలియమ్ ఫిలిప్సుగారి మేనకోడలిని వివాహమాడిరి. తదపడి జిల్లాకలెక్టరుగా బెర్మోకేగిరి. తరువాత గుంటూరు ఆఖరున విశాఖపట్నమునందును జిల్లాకలెక్టరుగ పనిచేయుచు అంతమొందిరి.

(మద్రాసు మెయిలు)

చన్న రాష్ట్రమున

అధిక విశ్వవిద్యాలయములు

శ్రీవిద్యావేదము

అవనరమా, లేదాయని విచారింపునంపుము

సిండికేటువారు నియమించుట

(ప్రత్యేక నిలేఖరి)

ఉదకమండలం, మే 25:—ఈ రాష్ట్రములో యెక్కువ విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించుటవసరమాలేదా యని విచారింప వివిధ కాలేజీలకు బోయి జూచుటకు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము సిండికేటువారు యీ మధ్య నియమించిన సంఘమునందు యీ దిగువ పభ్యులుగలరు:—ఎస్. పత్తయ్యారెగారు, డా|| మెట్టనుగారు, రెవ. ఎ. జి. హాగు, ఎ. చిన్నతెంబిసిల్లె, కె. ఎ. నీలకంఠశాస్త్రి, కె. వి. రంగస్వామి ఆయ్యంగారు ఎం. సి. జి. ఎస్. అనంతపద్మనాభరావు, రెవ. ఫాదరు బి. హోనక, డబ్ల్యు. ఇ. స్మితు, ప్ర ఫెసరు! ఎస్. ఇ. రంగనాథంగారు. రంగనాథంగారు సంఘాధ్యక్షులుగ నుండురు.

రా. బి. ఎమ్. సి. రాజా గారు :— నిన్నటిదినమున ఉదకమండలమున గజర్నరుగారిలో నిమ్మజాత్కుధరణ వియమునుగూర్చి సంద్రవించిరి. ఖాన్ బహదూరు మహమ్మదుస్సాన్ సాహెబ్ గారితోగూడ వీరు ముచ్చటించిరి.

రాహుకాలమును సులభముగా కనిపెట్టుట

సోశ, శు, బు, గు, మం, ఆ

ఈ పరుసను జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. సోమవారమునాడు ఉదయము 7½ గంటలకు రాహుకాల మారంభము. పరిమితి 1½ గంటలు కావున 7½ మొదలు 9వరకుండును. శనివారమునె బాబితా ప్రకారము రెండవకోజు. ఒకకోజుగడచినదిగాన 7½ కు 1½ కలిపేది. 9యగును. ఆనాడు 9 మొదలు 10½ వరకు రాహుకాలమని తెలియవలెను. శుక్రవారము మూడిది. రెండుకోజులు గడచినవి. 2 × 1½ = 3 7½ + 3 = 10½ మొదలు 12 వరకు ఆనాడు రాహుకాలము. బుధవారము నాలుది. మూడుచెల్లెనవి. 3 × 1½ = 4½. 7½ + 4½ = 12 మొదలు 1½ వరకు ఆనాడు రాహుకాలము. గురువారము 5 వది నాలుగు గలిచినవి. 4 × 1½ = 6-7½ + 6 = 1½ మొదలు 8 గంటలవరకును ఆనాడు రాహుకాలము. మంగళవారము 6 వది. 5 గడచినవి. 5 × 1½ = 7½-7½ + 7½ = 1 మొదలు 4½ వరకు ఆనాడు రాహుకాలము. ఆదివారము 7 వది. 6 వది 3 గినవి. 6 × 1½ = 9-7½ + 9 = 4½ మొదలు 6 వరకును ఆనాడు రాహుకాలము.

సోమవారము	7½	9
శనివారము	9	10½
శుక్రవారము	10½	12
బుధవారము	12	1½
గురువారము	1½	3
మంగళవారము	3	4½
ఆదివారము	4½	6

మామూలు సోమ, మంగళ, బుధ అను పరుసక్రమమును గాక యీ పరుసక్రమమును జ్ఞాపకముంచుకొనినచో తొలినాడు వదలినకాలము మరునాడు ప్రారంభకాలముగుండును. తొలినాడు ప్రారంభకాలమునకు 1½ కలిసిన మరునాడు ప్రారంభకాలము. దానికి 1½ కలిసిన ఆనాడు వదలినకాల మగును.

వాలాజపేట. ఎస్. ఎస్. వెంకటరమణయ్యగారు

మంచిలాభమును గణించవచ్చును

గుంటూరు, కృష్ణా, పశ్చిమగోదావరి, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలలోను, ఆయా జిల్లాలలోని జమీందారిలలోను, అనుభవకాలురును, సామర్థ్యముతో పనిచేయువారలకు రు 100 మొదలు రు 500 వరకు రాబడి సులభపించుటకు కొలదిసాములున్నవి. దరఖాస్తుదారులు రోజంతయు పని చేయ నవసరములేదు. క్యాష్ సెక్యూరిటీయవ్వ నవసరములేదు.

ఈ తర ప్రత్యుత్తరములు బహుగోప్యముగా నుంచబడును.

సరియైన దరఖాస్తుదారులు వివరములకు యాచిగువరు వ్రాయనగును.

బొక్సు నెం 99 C/o ఆంధ్రప్రతికా ఆఫీసు.

8881

7 బెంబుకెట్టి పేర్లి, మద్రాసు.

రిజిస్ట్రేషన్ శాఖ

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1927 సంవత్సరపు రిజిస్ట్రేషన్ రిపోర్టు ప్రకారము ఏడు కొత్త సబ్-ఆఫీసులు తెరవబడెను. సబ్ ఆఫీసుల సంఖ్య 546 నుండి 553 కి పెరిగెను. ప్రజల సౌకర్యము కొరకు 13 జిల్లాలలోని గ్రామములను ఒక సబ్ జిల్లా నుండి వేరొక సబ్ జిల్లాకు మార్చిరి. దస్తావేజులను మార్పులను తనిఖీ చేయుట కొను, హానికి నకల్ నిచ్చుటకును వలయు ఫీజులు మార్చబడెను. నివాసగృహమును మరమ్మత్తు చేయు నిమిత్తము, ప్రభుత్వమువారియొద్దనుండి ప్రభుత్వ సేవకులు తీసికొను అడ్వాన్సులకుగాను తాకట్టు దస్తావేజును వ్రాసియుచ్చుచో, రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు అక్కరలేదని ఉత్తరువు చేయబడెను. స్థిరాస్తి విక్రయమునకై కాంట్రాక్టు వ్రాసికొనుచో, దానికి రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు అక్కర లేకుండ జేయబడెను. 1928 సంవత్సరమున రద్దజేసిన రిజిస్ట్రేషన్ గెజట్టు తిరిగి పునరుద్ధరింపబడెను. ఇదివరకే పదునాల్గు జిల్లాలలో సమలులోనున్న కొత్తమాదిరి ఇండెక్సు పద్ధతి, తిరుచునాపల్లి, మధుర, విల్లిపురము, చిత్తూరు, కడప, బళ్ళారి జిల్లాలలోగూడ ప్రవేశపెట్టబడెను. రిజిస్ట్రేషన్ల సంఖ్య 1394,063 నుండి 1,474,977 కి పెరిగెను. 1920 సంవత్సరమునకు బిమ్మట, ఇంత హెచ్చుసంఖ్య ఎన్నడును గనుపింపలేదు. బళ్ళారి, గంజాము, కడప, ఈరోడు, కర్నూలు, దక్షిణకన్యకాలోడ ప్ల మిగిలిన అన్ని జిల్లాలలోను రిజిస్ట్రేషన్లు పెరిగెను. సహకార సంఘముల విశేష చాకచక్యము, వ్యవసాయమునకు కాలమాన మనుకూలముగ నుండుట, పస్తువుల ఎచ్చుధరలు మున్నగు కారణము లిట్టి పెరుగుదలకు కారణమయ్యెను. నిర్బంధపు రిజిస్ట్రేషన్ల సంఖ్య 100 కి 6 వంతున పెరిగెను. ముఖ్యముగ విక్రయము, తాకట్టు, కాల్లదస్తావేజుల సంఖ్య పెరుగుట తట్టిందెను. నిర్బంధములేని రిజిస్ట్రేషన్ల సంఖ్య 100 కి 4 1/2 కు బైగ పెరిగెను. బెజవాడలోను, గుంటూరు జిల్లాలోని గురుజాలలోను విచిత్రమగు దస్తావేజులు రిజిస్ట్రేషన్యైనట్లు. రెంటిలోను, తలిదండ్రులదార్జిత్యమువలన శిశువు నమ్మినటుల వ్రాయబడెను. ఇది ఎంత ఘోరమో యోచింపవచ్చును. విల్లుల సంఖ్య 11697 నుంచి 11774 వరకు పెరిగెను. రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడిన వ్యవహారముల విలువ 63 కోట్ల 88 లక్షలనుండి 69 కోట్ల 16 లక్షలకు పెరిగెను. తిరునల్వేలి జిల్లాలో 15 లక్షలన్నర విలువగల దస్తావేజులే రిజిస్ట్రేషన్యైనను సహకార సంఘములకు సంబంధించిన దస్తావేజులను వితముగ రిజిస్ట్రేషన్ చేయుటవలన నగటుఫీజు కొలదిగ తగ్గెను. ఎకంబ్రెన్సు నర్సిఫిట్టులకై పెట్టిన దరఖాస్తుల సంఖ్య 89775 నుండి 101862 కు పెరి

గెను. ఈయభివృద్ధి గాంచిన, ప్రజలు భూముల నిదివరకే తాకట్టుపెట్టిరో లేదో కనుగొనుట కెంత శ్రద్ధజూపుచున్నారో తెలియగలదు. ఒక్కమారు వెతుకుటకై దాఖలుచేసిన దరఖాస్తుల సంఖ్య 99817 నుండి 106886 కి పెరిగెను. పోస్టు ద్వారా దస్తావేజులను తెప్పించుకొను పద్ధతిని పలువు రవలంబించుచున్నారు. వీరి సంఖ్య 389866 నుండి 457491 కి పెరిగెను. సహకారసంఘముల తరపున రిజిస్ట్రేషన్యైన దస్తావేజుల సంఖ్య 39616 నుండి 66928 కి పెరిగెను. వెతుకుచు దరఖాస్తులు 11303 నుండి 15667 కి పెరిగెను. నివేదనసహితపురమున సహకారసంఘముల నిమిత్తము రు 330408 అను కోల్పోవవలసివచ్చెను. ఇంతకు పూర్వపు సంవత్సరమున రిజిస్ట్రేషన్ శాఖవారు 200150 రూపాయలను కోల్పోయిరి. రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజులరాబడి 39 లక్షల 25 వేలనుండి 41 లక్షల 18 వేలకు పెరిగెను. వెతుకుచుకును, నకల్లకును గైకొనబడిన ఫీజుల సంఖ్య 6 లక్షల 65 వేలనుండి 7 లక్షల 14 వేలకు పెరిగెను. ఖర్చు 27 లక్షల 82 వేలనుండి 29 లక్షల 23 వేలకు పెరిగెను. ఖర్చు పోగా నికరలాభము 11 లక్షల 85 వేలు మిగిలెను. ఈ నిలువను రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజులను తగ్గించుటకును, చిన్న యుద్యోగుల వేతనములను వృద్ధిజేయుటకును వినియోగింపవచ్చును. అనంతపురం, కల్లికోట జిల్లాలు దప్ప మిగిలినవన్నియు తమకయిన ఖర్చును తామే భరించుకొనినవి. అనంతపురము నకు 2566 రూపాయల లోటును, కల్లికోటకు 13374 రూపాయలలోటును వాటిల్లెను.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

సైమనుకమిషనువారు తుదిపలుకు పలికిరి. కార్యక్రమమునందు ఎట్టిమార్పుండదని, వీరు ఖండితముగ చెలిపిరి. ఇంకను ఏదియో యాశ గలదని తలచినవా రికమిద ఆశలన్నటిని విడనాడవచ్చును. సైమనుకమిషను కార్యక్రమ మెటుల స్థిరమయిమో, బహిష్కారమును అట్టి స్థిరమయిమోనని, జయకరుగారు రిస్పాంసీవు సహకారవాదుల పక్షమున వెల్లడించి మహాపకారమొనర్చిరి. ఆంగ్లో హైందవప్రతిక యయినను పయ్యెనీరుప్రతిక సైమనుకమిషనువారు చూపిన వివరిత వైఖరిని ఖండించి, ప్రైవేటు కమిషను బోలు మధ్యమార్గ మవలంబింపవలయునని ఎచ్చరించినది. ఈమార్గము నయితము అననుకూలమయినను, పయ్యెనీరుప్రతిక యికమిద రాజకై తంటాలుపడనక్కరలేదు. ఈమారు రాయల్ కమిషనువారు రాష్ట్రములకు ముందు బోయి, డిల్లీకి చివరకు వచ్చెదరు. డిల్లీలో తమ నెవరును ఆదరింపరనియు, రాష్ట్రములలో నింకను కొంత ఆశ కలదనియు, వీరు తలచియుందురు. మద్రాసుకు వీరు జనవరి 15 వ తేదిన వత్తురట. అన్ని ప్రదేశములవారును దేశక్షేయమును గుర్తించి, స్వల్పలాభములను పాటింపక, బహిష్కారమును దీక్షతో సాగించుట యత్యవసరము. ఈలోపుగ హద్దుమార్కగారి గడబిడ బలమయినది. వీరిపై తాతాగారు కోర్టులో చర్య దీసికొననుండుటచే, హద్దుమార్క గారు తమ సభ్యత్వమును వదలుకొందురని తెలియుచున్నది. ఇట్టివారు సభ్యత్వమును తమంతటాము వదలుకొనవలయును, లేని

యెడల వీరిని తీసివేయవలయునని, సివిలు మిలిటరీ గెజెట్టు బోలు ఆంగ్లో హైందవ ప్రతిక వ్రాయుచున్నది. సి. యఫ్. ఆండ్రసు గారు, హద్దుమార్కగారి ఆరోపణలు అసత్యములని ప్రకటించిరి. ఒక లేబరు సభ్యుడు రాజీనామా నిచ్చుచో, మిగిలిన సభ్యుడుగూడ కమిషనునుండి వెడలిపోవుట శ్రేయస్కరము. లేబరుపక్షమువారు హిందూదేశమునకు అధినివేశ రాజ్యస్వాతంత్ర్యమును చేకూర్చెదరని, మార్క్స్వాడ్లుగా రిటీవల తెలిబుచ్చియుండిరి. ఇది నిజమో, తమ సద్భావము గనబడుటకై లేబరు పక్షమువారు మున్నుందు సైమను కమిషనుతో సంబంధమును పూర్తిగ వదలుకొనవలయును. ఇండియా వలదనుచున్న సైమను కమిషనుకు వీరు తోడ్పడునెడల, వీరి వాగ్దానములను భారతదేశము విశ్వసింపజాలదు.

బర్మోహెడ్డు ప్రభువు విజయము

కమిషను కార్యక్రమమునందు దెట్టి మార్పుండబోదని ప్రకటించుటయన, బర్మోహెడ్డు ప్రభువు విజయమును ప్రకటించుటయేమని ప్రీప్రెస్సువార్త తెలుపుచున్నది. ఇశ్వరరాజుల కెట్టి యవకాశము లేకుండజేయబడెను. బహిష్కారవాదులు త్రాడు బొంగరములేని రాజుల కంగీకరింపబోరు. ఇటునటు నూగులాడుచున్న వారికి గూడ ఎట్టి యవకాశము లేకుండజేయబడెను. భారతశాసనసభవారి ప్రత్యేక సమావేశముగూర్చుటకుగాని, కమిషనుతో సహకారమును నిరాకరించిన రాష్ట్రీయ శాసనసభలలో తిరిగి సెలెక్టుకమిటీ నియామకమునుగూర్చి ప్రతిపాదించుటకుగాని అవసరములేదని, సర్ జాఫ్రెయిసుగారు భావించుచున్నారట. మరల సీవిషయమై వాదప్రతివాదములు జరుగుట వీరి కిష్టము లేదని తెలియుచున్నది. కాని, అధికారులు కొందరు బహిష్కారము సన్నగిల్లుచున్నదనియు, ఈమారు సహకారమునకు ఎచ్చువోట్లు రావచ్చుననియు, అభయ మొనగుచున్నారట. శాసనసభలు సహకారమును నిరాకరించినచోటుల, సెలెక్టు కమిటీలను నామినేటు జేయుటకు సైమనుగారు నిరాకరించిరని తెలియుచున్నది. ముందేమి జరుగునో తెలియదు. లండనుకు వెడలిన జాతీయవాదులతో బ్రిటీషు నాయకులు సంప్రతింప దలంపలేదని, ప్రీప్రెస్సు వార్త తెలుపుచున్నది. సైమనుకమిషనును హిందూదేశ ప్రముఖులు బహిష్కరించిన విధమున, హైందవ నాయకులను బ్రిటీషు ప్రముఖులు బహిష్కరింపదలచినటుల, వార్త బట్టి తెలియుచున్నది. ఇదియు మేలే. హైందవ నాయకులు లేనిపోని ఆకర్షణములకు లోనయి, తమ గౌరవమును దేశగౌరవమును గూడ భంగపరుపకుండుట కిది తప్పక తోడ్పడును. ఇందుకుగాను బ్రిటీషు ప్రముఖుల నభినందింపవచ్చును.

బక్రీదు

బక్రీదు పండుగ సమీపించుచున్నది. డిల్లీ నగరమున క్రిమినలు ప్రొసీజరుకోర్టునందలి 144 శెక్షను క్రింద నిషేధపు టుత్తరువు జారీజేయబడెను. అధికారులు హిందూమహమ్మదీయ కలహములు జరుగునని భయపడుచున్నారు. ఉభయసంఘములవారు విశాలదృష్టి బహి, శాంతముగ కాలము గడపెదరని సమ్మదము, గోవధ మహమ్మదీయమతమున

కావశ్యకమాయను ప్రశ్నగలదు. హమీదు ఆలీ గారు బెంగళూరు గోరక్షణవిషయమై ముచ్చటించుచు, బేబరు, హుమాయూన్, అక్బరు, ఔరంగ జీబుగార్లబోలు మొగలు చక్రవర్తులు గోవధను నిషేధించినటులు, నిదర్శనముల జూపించిరి. చీనాలో రెండు కోట్ల మహమ్మదీయులు గలరు. 1731 సంవత్సరమున గోవధను వైనా చక్రవర్తి నిషేధించినను వీరు ఎట్టి యభ్యంతరమును చూపరయిరి. హైదరాబాదుగూడ గోవధను నిషేధించినటుల నిదర్శనములు గలవట. ఆగ్లనిస్థానపు అమీరుగారు గోవధ నిషేధించుచు, ఉత్తరువును ప్రకటించిరి. కొరానునందును, ఇస్లాం ఉపదేశములందును, భూతదయ ప్రధానముగ జెప్పబడినది. అందుచే మహమ్మదీయమతమునకు గోవధ యావశ్యకమని చెప్పట కవకాశము గనుపింపదు. ఇది చిరకాలాచారమని చెప్పినను, హిందువులతో నఖ్యపడు నిమిత్తము మహమ్మదీయులు దీనిని మాని వేయవచ్చును. హిందూదేశమున ప్రధానవృత్తి వ్యవసాయము. ఇది లేనిది జీవనాధారము గనుపింపదు. స్వలాభముకొర కయినను, భారతీయులెల్లరును గోవును రక్షింపవలసరము గలదు. మహమ్మదీయసోదరు లీవిషయమై దీర్ఘముగ యోచించి, భావికర్తవ్యమును నిర్ణయించుకొనుట యవసరము.

చీనా : స్వరక్షణస్థానములు

చీనా విదేశ కార్యాలయమువారు, అమెరికాకు తగినజవాబిచ్చిరి, విదేశీయుల ఆస్తిని ప్రాణములను కాపాడుట తమధర్మమని, చీనావారికి దెలియును. ఆకార్యమును వారికి వదలిపెట్టక, తమ తమ ప్రజలను రక్షించు నిమిత్తము వివిధదేశముల వారును చీనాకు సేనల దెచ్చుచో, చీనా తన గౌరవము నెటుల నిలుపుకొనగలదు? ఎటుల తలయెత్తుకొని తిరుగగలదు? ఇంగ్లండు తన ప్రజలను తాను రక్షించుకొను నిమిత్తము సేనల దెచ్చిపెట్టెను. జపాను గూడ ఈ మార్గము నవలంబించెను. అమెరికా గూడ దీనినే అవలంబింప నిశ్చయించినది. వీరందరును ప్రత్యేక స్వరక్షణ స్థానముల నేర్పరుచుకొనుట, అంతర్జాతీయ మర్యాదలకు విరుద్ధముగ నున్నదని చీనాచాపెను. ఇట్టి ఏర్పాటులను రద్దుజేయవలయు నని చీనా అమెరికాను కోరుచున్నది. చీనామొరలను పాటింపక, విదేశములవారు తమ సైన్యములతో చీనా నాక్రమించినను, నైతిక విజయము చీనాదే యగును.

వివాదపరిష్కారము

జాతులమధ్య బయలుదేరు వివాదములను పరిష్కరించుటకు యుద్ధమును సాధనముగ గైకొనుచున్నను, వ్యక్తులమధ్య బయలుదేరు వివాదములను పరిష్కరించుటకు న్యాయస్థానములు మున్నగు విసాధనములుగ నున్నవి. కాని యూరపుతో కొన్ని భాగములం దింకను పశుబలప్రయోగము వాడుకయందున్నది. ఇక్కడ కత్తులతో పోరాడుకొని, వివాదములను పరిష్కరించుకొందురు. ప్రభుత్వములు గూడ ఈవద్ధతిని అంగీకరించుచున్నవి. చిల్లీదేశమునుంత్రియు, పత్రికాసంపాదకు లొకరును, ఈరీతిని పోరాడుకొని, కలహమును పరిష్కరించుకొన బోవుచున్నారట. ఇంగ్లండులో గూడ నిట్టి పద్ధతులను కొందరు రహస్యముగ నవలంబించుచున్నట్లు వార్తల వచ్చుచున్నవి.

చున్నట్లు వార్తల వచ్చుచున్నను చట్టము వీనిని నిషేధించుచున్నది. నాగరికవంత మగు పాశ్చాత్యప్రపంచమున, ఇట్టి అన్యదాయ కములగు ఆచారము లింకను అంతఃసంకుటుల చోద్యము.

గవర్నరుల వ్యాఖ్యానము

నర్. హార్కోర్ట్ బట్లరుగారిని, నర్ విలియం మారిసుగారిని రీడింగు ప్రభువుగారు ఇంగ్లండులో పొగడిరి. వీరిరువురును సివిలు సర్విసువారే యగుటచే, వీరి ద్వారా సివిలు సర్విసును పొగడుట సహజమేగద. ఇంగ్లండులో నున్న భారతీయులకు తోడ్పడవలయు నని, బట్లరుగారు బ్రిటీషుప్రజలను హెచ్చరించిరి. హిందూదేశమునందు తాము అసంభవమగు కార్యములను నిర్వర్తించితిమని బట్లరుగారు నుడివిరి. అవి ఏవో తెలియదు. మారిసుగారు సర్విసులను పొగడిరి. దీనియర్థ మేమి? తమ్ముతాబాగమకొనుటయేగద. సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రజలందరును రాజభక్తిపరులని వీరు నర్పింకెట్లు నిచ్చిరి. మిగిలినరాష్ట్రముల ప్రజల గూర్చి వీరి యభిప్రాయ మేమియో తెలియదు.

ఏప్రదేశములకు ?

యుద్ధ బహిష్కారముగూర్చి అమెరికాకు జవాబిచ్చుచు, కొన్ని ప్రదేశములను రక్షించుట తమవిధియనియు, ఆవిషయమును తాము స్వరక్షణముగనే భావించుమనియు, ఛేబర్లేనుగారు మినహాయింపు జెప్పిరి. ఇట్టి మినహాయింపు బ్రిటీషు మన్రోసిద్ధాంతమని గూడ వీరు సూచించిరి. ఆప్రదేశము లేవియని, తర్జిలుగారు ప్రశ్నింపగ, నమయము వచ్చినప్పుడు వానిని బయల్పరచెదమని, ఛేబర్లేనుగారు నుడివిరి. ఈకపు ఇట్టివానిలో తప్పక చేతునని యూహింపవచ్చును.

పాఠశాలలు : సర్వజాతుల ప్రవేశము

కొన్ని జాతులవారినిగాని, కొన్ని సంఘముల వారిని రాసీయని పాఠశాలలకు గ్రాంటు లీయబడవని, ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువుజేసిరి. అన్ని పాఠశాలలోనికిని, నిమ్నజాతుల నికమీద రాసీయవలసివచ్చును. లేనియెడల గ్రాంటులను వదలుకొనవలయును. నిమ్నజాతులకు ప్రవేశమిచ్చుట కికనయినను అన్ని పాఠశాలలవారును సమ్మతించుట వివేకము. యూరపియను పాఠశాలలలో తదితరులు చేరుట కిబ్బందులు గలుగుచున్నవి. వీనిని గూడ తొలగించుట ప్రభుత్వధర్మము.

మొసూరులో వివాహములవయస్సు

హెచ్చించుట

అబ్బాసు ఖానుగారి చట్టము

మొసూరు, మే 24:—జరుగనన్న మొసూరు ఎఫెండ్లీలో బెంగళూరు మునిసిపలు కౌన్సిలు అధ్యక్షులు ప్రస్తుతమున్న బాల్యవివాహ వయోనిర్ణయకానను సవరణవిల్లు ప్రతిపాదించువానిని మొసూరు “ప్రీప్రెస్” వారికి తెలియజెప్పిరి. జూలై కలకు 16, జూలై 21 ఏండ్లు వివాహమునకు అర్హుమగు వయస్సుగ నిర్ణయింప దలంచిరి. మహారాజావారు యేర్పరచిన ప్రత్యేకసభ్యులువారుగూడ వివాహములవయస్సు హెచ్చించుట కంగీరించిరి గాన యీవిల్లు ఆమోదించబడుట కభ్యంతరముండదు. స్త్రీలకు ఆస్తియందు హక్కు సరిసమానత్వ మొసంగు చట్టమున న్యాయశాఖ సభ్యుడు ప్రత్యేకబెట్టు నున్నాడు. (ప్రీప్రెస్)

నైమను కమిషను-జస్టిసుపక్షము

రామస్వామి మొదల్యారుగారి ప్రకటన

సార్వభౌమనియమిత భారతీయోపసంఘముతప్ప

వేరొండు పనికిరాదనుట

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఉదకమండలం, మే 24:— “భారత దేశ పండితసింహాద్వై ఎ. రామస్వామి మొదల్యారుగారు నిన్న సాయంకాలము విజ్ఞానోదయం దుపన్యసించుచు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే భారతదేశమయొక్క ఆశయమని కొందరు రాజకీయవేత్తలు ప్రకటించుచున్నట్లు చూచుచున్నది. (బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవాదానికి విరుద్ధము) నీయూ హందికొడు. (బ్రిటీషువారికి మంచిగాదు. ఇంకా ఈ సమస్యతో దెప్పిన యభిప్రాయమనవచ్చును. ఇంకా సంతకాలమువరకే ఇండియామొక్క భావిభాగ్యభాగ్యముల నిర్ణయించు ఆధికారము బ్రిటీషు పార్లమెంటు చేతులోనుండునని మన దేశీయులు వలపురు నిర్ణయించబాలకు న్నాడు.

రాండుటేబిలు సమావేశము నిరుపయోగము

నైమను కమిషన్ను చాల ముందుగా నియమించుటవలన ఇండియాలో పలువురుకు అనుమానము అసంభృష్టి కలిగినది. నైమను కమిషన్ ప్రస్తుతము ఇండియా కనపరచునని యెల్లరు నమ్ముచున్నాడు. దీనికి ప్రత్యక్షముయేమగు కోరుతున్న రాండుటేబిలు పథకుగూర్చి చర్చించుచు ఉపన్యాసములు యిట్లు చేలి పిరి. ప్రస్తుత సమయమున నిది జరుపుట అనుచితము. ఇట్లు పథలోనుండు ఆంగ్లేయులందరును ఏకాభిప్రాయముతో నొక్కటగానుండురు; భారతీయులందరు వివిధాభిప్రాయముతో ముఖ్యవిషయముగూర్చి మాట్లాడుకొనుచుండురు. నిర్ణయవిధానము విచారణవృత్తులకు ప్రతికూలాంధోళనము నానాటికి ప్రబలుచున్నది ఈ అంధోళనమును భారతీయులుగాని ఆంగ్లేయులుగాని కర్తవ్యముజేయరాదు

స్వాతంత్ర్యక్రియలగు ఆంగ్లేయులు ఇండియా నెదుర్చుటకు వడ్డుకట్టుచుండ ఇండియాలోనున్న ఆంగ్లే ఇండియనులు క్లిష్టపరిస్థితులనుండి సంగ్రక్షింపజూచుట వింతగనున్నది.

పయనీకుప్రతిక నూచించినవిధానము భారతీయుల ఆశయముల కనుకూలముగ నుండకపోయినను, యీ సమస్యకు తరిష్కరించుటకు నిజమగు ప్రేమాభిలాషల జూపుచున్నారట చే యొచింపదగ్గరే.

సార్వభౌమనియమిత మగు భారతీయసంఘమే కావలెను

వైస్రాయిగారిచే భారతీయోపసంఘము నియమింపబడవలెనను నూచన యెంతమాత్ర మంగీకరింపదగ్గరే కాదు. ఈ ఉపసంఘమునకు నైమను సంఘముకన్న తక్కువ హోదాయుండును. నైమను కమిషనువారు పార్లమెంటుకు రిపోటు పంపెదరు. భారతీయ సంఘమువారు తమ కాసనసభకే రిపోర్టు బంపవలసి యుండును. ఆ రిపోర్టు కు నన్నంత ప్రాముఖ్యత యారిపోర్టు కుండదు. ఇంగ్లీషుకమిషనుతో సరిసమానమగు హోదా అధికారములుగల భారతీయ సంఘమే మాకు కావలెను. నేను, మాపక్షమువారు నూచించునదేదన.

“ఇంగ్లీషు కమిషనుతో సరిసమానమగు హక్కులు సౌకర్యము లుండు భారతీయ సంఘమును సార్వభౌమని హక్కుపై నియమించవలెను. ఇంగ్లీషు కమిషను ఇంగ్లండుదేశము. అచ్చటి ప్రజల ప్రతినిధిగా పనిజేయును. ఇండియను కమిషను ఇండియా ప్రజల ప్రాతినిధ్యము వహించును.

ఇది రాజకీయత. ఉభయములకీరింపదగ్గరే. దీనికంగీరించుచో ప్రస్తుత క్లిష్టపరిస్థితులు తొలగునని నానమ్ముకము” అని మొదల్యారుగారు బెల్లెరి.

పానగలుకాజాగారు

సభాధ్యక్షత వహించిన పానగలుకాజాగారు, పయనీకుప్రతిక నూచన జాగ్రతగా ఆలోచింపదగ్గరేదయినది. మొదల్యారుగారు నూచించిన మార్పుతో నట్టిసంఘమును నిమిలించిచో భారతీయులెల్లరు గౌరవించుకొనియో, యీసమస్య కడు ముఖ్యముగా పరిష్కరింపబడునట్లు కట్టిపంపింపాను లేదు.

భారతదేశ పంథానా ధీశ్వరులు దిగుటకు లంఘన ఎండ
నాబసగా ఏర్పాటుచేయుచున్నారు. పాటియాలా మహారాజా
గారి భార్యకు నున్ది కేయలచే రావిడము ఆశ్వమనమన్నది.
అతడిపుడు ప్యారీకులో యున్నారు. యుబ్రూకు విలియంసు
గారు చూచుటకు వెడలిరి. పంథానా ధీశ్వరుల యభిప్రాయము
ను చెలుపుచు వచ్చుచున్న కాగితములను పరిశీలించుటకు ఏర్పా
టు కేయలచున్నారు.

పహాయి వాతావిరగకాస్త్రజ్ఞుడు.

1928 వ సంవత్సర జూన్ నెల వర్షచార
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి

క్ర.సం.	వర్షపాతము (అంగుళాలు)	వర్ష మువడుకాలము, వర్ష కాలము
1	100	ఉదయం 8 వ. ఎస్. ; ఉరుము.
2	5	వాడకం, 5 వ. ఎస్. ; ఉరుము.
3	20	డిల్లీ
4	20	ఉదయం, 10 వ. ఎస్. ; ఉరుము.
5	10	రాత్రి, 7 వ. ఎస్. ; 8 వ. ఎస్. ఉరుము.
6	20	డిల్లీ
7	10	రాత్రి, 12 వ. ఎస్. ; ఉరుము.
8	20	డిల్లీ
9	10	మధ్యాహ్నం, 4 వ. ఎస్. ; ఉరుము.
10	20	మధ్యాహ్నం, 4 వ. ఎస్. ; రాత్రి, 8 వ. ఎస్. ; బహుశా ఉరుము.
15	20	దివారాత్రములయందు మురుగు.
20	400	
21	10	
22	5	
23	10	మధ్యాహ్నం, 4 వ. ఎస్. ఉరుము.
24	5	
25	10	
26	20	మధ్యాహ్నం, 5 వ. ఎస్. ఉరుము.

మరువాడ సీతారామయ్య, డిల్లీ,
బోర్డు మిడిల్ స్కూల్ నర్సింపల్లి, విశాఖపట్నం

హకారామునిసిపాలిటీ

కలకత్తా మునిసిపల్ చట్టము హకారామునిసిపాలిటీకి గూఢాదేశమునట్లు ప్రభుత్వమువారు యిదివరకు ప్రకటించిన ప్రకటన రద్దు చేసినది గాని సర్. పి. సి. మిత్రగారు సానికాఖమంత్రి హకారామునిసిపల్ స్వరాజ్యమునకు సభ్యులను ప్రత్యక్షముగ చేర్చిరి. అనగా హకారామునిసిపాలిటీకి కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షుని నియమించు అవకాశము తీసివేసి అధ్యక్షుడే కార్యముల నిర్వహించుచుండును.

ఇర్విను ప్రభువుగారు

విశాఖపట్నం రాక

సిక్కిం, మే 24:—ఇర్విను ప్రభువుగారు జూలై 22-న తేదీన సిక్కిం బయలుదేరి 14-న తేదీన హకారామునిసిపాలిటీకి రావలసినదిగా రాంచీయియర 25-న తేదీన పూర్తి శ్రీ జగన్మోహన్ బోయెదరు. 26-న తేదీన విశాఖపట్నములో కొద్ది గంటలపాటు ఉండి చాచియామిదుగా ఇంపురునకు 28-న తేదీన చేరుదురు. అచ్చట రెసిడెంట్ కమిషనరీ అధికారి ఐదు రోజులపాటు మధ్యరాష్ట్రముల సంస్థానాధీశుల గాంచెదరు ఆ గస్తు 2-వ తేదీన ఇందూరువది రోజు తేదీన తెలుపున బోయి 5-వ తేదీన సిక్కిం చేరుదురు. ఆ. (పె.)

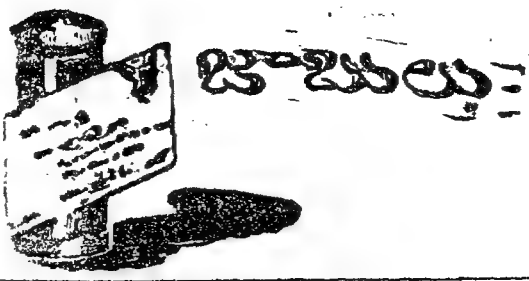
రవీంద్రునికి కూనూరులో విందులు

కూనూరు, మే 24:—రా. రవీంద్రాచార్యగారు పితృభక్తం సుహృదాచార్యుల అతిథి లాండ్స్ డేను బంగారా యందు విశ్రాంతి గైకొనుచున్నారు. నీలగిరి శిరోస్థినివారి కంఠము నొండుగానున్నది యూరపు నందున్న ఆరోగ్యశ్రమములతో సరి సమానముగ నున్నది అభిప్రాయపడుచున్నారు. నేడు సర్. కంకణ నాయకుల వారికి అల్పహారముల విందు పొందెను. రేపు మధ్యాహ్నము కైపురం, అయ్యంగారు వారి భార్య యగు సిక్కిం ప్రభు ని మే 26-న గోదావరికి తమ నివాసము నందు విందున గైదరు. 26-వ తేదీన కవింద్రుడు తన ఆంద్రూనుగారితో గూడ మరరాజుబోయి యూరపునకు పయనమయ్యెదరు. (ఆ. (పె.)

లుగ్గేరియా ప్రధానామత్యుడు పోలంకు విషయమై పరిష్కారమునుగూర్చి ఆలోచించుటకు లండనుకేగెనని అవిషయమునే ముచ్చటించిరి. ఇందు చొరబడెనుగానె చెలిపిరి.

రివరెండు పేరెడ్జుగారు హన్సు చిత్తు కన్యలతో పోయెనను నేరము చూడబోయెనట. కాని ప్రమాదమున జేయుటయు అశీలముగ భయపడెనుగానె చెలిపిరి. నిర్ధారణ ఆయన దానివన అతని పేటలో అమానకరముగ పరిస్థితు కేర్పడినది. మతధర్మములను అక్రమముగా జేయుచుండెనని తేలెను.

బీహారు కాశనసభ రాంచీయందు ఆగస్తు 16 వ తేదీన జరుగును. ప్రభుత్వమువారు ప్రాముఖ్యమును ఉపసంఘము నియమించుటనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారికి తీర్మానమును చర్చితులై యున్నారు.

చామర్ల కోట వార్తలు

21-5-28 నెలనలు 22-5-28 వ తేదీ చివరకు కందుకొనుచు చామర్ల కోట బోర్డుమూలలో బ్రహ్మశ్రీ పాక్షిలూరి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారి ప్రోత్సాహమున, బందరు వాస్తవ్యులను, సురక్షిత భగవద్దేవతావ్యవస్థలను బ్రహ్మశ్రీ కోరంకి శంకటరామశర్మగారను అభినవభిషిక్తులు భగవద్దేవతాని కర్మయోగ భక్తియోగములను, జ్ఞానయోగ పుణ్యోత్సవప్రాప్తి యోగములను, తమ సహజ వృద్ధులగుటచే లిఖనవ్యసించిరి. చామర్ల కోట, భీమవరము, ఉండూరు, కాపవరము, జగ్గ మ్మగారి పేట మున్నగు గ్రామములలోని పెక్కులు శ్రోతలు విచ్చేసి యుటకాండమందిరి. ఇట్టి మహాత్కార్యమును చామర్ల కోట గ్రామ మునకుగారైన మహారాజశ్రీ శీలము కోదండరామయ్యగారు రత్నకృష్ణామన జరిపించిరి. బ్రహ్మశ్రీ దం తూర్తి కాంతయ్యగారి ధన్యవాదములతో సభ జయధ్వజముల తో ముగింపబడినది.

(ఒక విలేఖరి)

తిరుపతి
(స్వకీయవిలేఖరి)

బాల్యవివాహ చట్టము

మే 21:—16-5-28 తేదీ సాయంకాలం 8 1/2 గంటలకు పురజనుల సభ జరుగుననియు ప్రె చట్టమును ఆలోచించు వారిలు అందుకు రావలసిందిగా కొందరు ప్రముఖులు ఏర్పాటుచేసిరి. సభకు మి. రా. శ్రీ. సి. దొరసామయ్యగారు యం. యల్. ఏ. గారు అధ్యక్షుల వహించిరి. రాత్రి 9 ఘంటలకు ప్రెగా అధ్యక్షులగు శ్రీమంత్ దొరసామయ్యగారు సభాప్రదేశమునకు వచ్చిరి. కొందరు సభకుచేరిరి. చాలాకాలము, కొలు విషయములను చర్చించిరి. దిగువ కనిన తీర్మానము ఆంగీకరింపబడినది.

1 ఏయేజులలో పుష్కరితి అయినతరువాత వివాహము కావలసిందగునను ఆచారవిధానమును పుష్కరితి అట్టి పొందువులకు బాల్యవివాహ చట్టము అమలులోకి తెట్టకూడదు అని గవర్నరు మెంటువాని కోరుచున్నారు.

2. ఋతుకాలం వివాహమునాత్రము బాలికలకు 14 యేండ్లు పూర్తి అయినతరువాతనే చేయవలసినదని తీర్మానించిరి.

భీముని పట్నం

(స్వకీయవిలేఖరి)

నరసన్నతీనమాజం వర్గాకిమిడిరాజావారికి విందు

మే 20:—17-5-28 సాయంకాలమున సరస్వతి సమాజంవారు ఆంధ్ర భాతీ తీర్థపు ఆధ్యక్షులుగా దయ చేసిరి శ్రీ కర్ణాకమిడి రాజావారిని విందునకు బిలిది గౌరవించిరి. సమాజ భవన మంతయు జండాలు మున్నగు వానితో సరికరింపబడినది. ఊరవెద్దతేగాక సమస్తతెక్కలు తిండిగాని రివైకంపేసి మున్నగువాటి ఏకేండ్లు, డాక్టరు రా. శేషగిరిరావు, భారతీరీరపు శ్రీనిధిరావు వాటి అల్ప వర్గపురింగున కాహ్వానింపబడిరి. ఏర్పాటు చక్కగా జేయబడినది. బాలభిక్షులు శ్రీ మహారాజావారిని గౌరవముతో భవనమునకు దోడ్కొనివచ్చిరి శ్రీరాజావారు పుష్కరముల లంకయును గావింపబడినవిను ప్రామాణ్యము చాచుటకు శ్రీ కోదండరామదీక్షితులుగారు శ్రీరాజావారిని ప్రోత్సహించి యుటకాండమందిరి. అంతట వి.దొ.సం.బ.దేవు. అనంతరము పురప్రముఖులతో నోకరగు శ్రీకోట గున్నయ్య (శేషిగారు సరస్వతి సమాజముయొక్క చరిత్రను క్లుప్తముగా చెలిపి, అయ్యది మహారాజులయొక్క దయకు పాత్రమైనదని యునుదేలి. శ్రీరాజావారిని అయ్యార శేషంగమపుట కవికాశము వేడిరి. శ్రీయుతకంటి మహాంతి సరసింరాంగారుకూడ ప్రజల తోపున మహారాజారికి స్వాగతంబొసంగిరి. డాక్టరు శేషగిరిరావుగారు అతిథులతోపున చిన్నయువన్యాసము చేసిరి.

షేక్స్పియరు మహాకవియొక్క 'టెంపెస్ట్' అనేది యొక్క నోకరంగము శ్రీయుతులు దీక్షితులు, శ్రీనివాసరావుగారు చే బహు చక్కగా ప్రదర్శింపబడినది. పాదుకాపట్టాభిషేకములో నోక రంగము శ్రీయుతి మారెండం లక్ష్మీవరదేవిగారు రావుగారు రామకృష్ణ వాడించి చక్కగా ప్రదర్శించిరి. శ్రీరాజావారు వర్గాకిమిడి దయచేసిరి.

కాకినాడ
(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

మే 24:—1. ఎండలు తీక్షణముగా యున్నవి. మా పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగ శ్రీయుతి దామోదర కన్యమూర్తి నాయుడుగారు మరొకందరు వైశ్యకేళామణులు చల్లదన మునకై దే.గ.భూరు వూటి మొదలుగు చల్లక ప్రదేశములకు వెళ్లిరి.

2. మా కలూకా బోర్డుప్రెసిడెంటు, వైస్ ప్రెసిడెంటు పదవులు యీ నెల 25 తేదీతో ఆఖరుగున్నవి. (ప్రెసి డెంటుగావున్న కలూకం ముఖ్యరావుగారున్న ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. ఎన్నికలు జరుగునవరకు టెంపరరీ ప్రెసిడెంటును ఏర్పడిచెద రని వదంతులు కలగుచున్నవి.

3. మా గ్రామమునకు శ్రీ సీతారామరాజుగారు వాటకపరు జను" వారు వచ్చియున్నారు. వారు నీనీయా కంటి నీలో నూతన దస్తులతో ఆంధ్రప్రదేశ్ మన ప్రఖ్యాతినిపించిన గొప్ప నటులచే కొన్ని నాటకములను ప్రదర్శింపవలె యు న్నార

శ్రీ వాసవ కన్యకాపరమేశ్వరి
ప్రతిష్ఠామహోత్సవము

మా పురమున చిరకాలమునుంచి శ్రీ వాసవ కన్యకా పరమేశ్వరి అమ్మగారు శ్రీ బమ్మరామేశ్వరిగారి సత్తమనందు వుండివున్నది. నేటికి మాపుర వైశ్యకేళామణులచే నిర్వహణ నకు ముఖ్యస్థలమునటువంటి రాజసింధు నూతనముగా నిర్మింప బడిన ఆలయమునందు వ్యవస్థి శ్రీ విభవనామసంవత్సర శేష కుడ 5 గంటవరకు రోజున (24-5-28) ఉదయము 8-40 గంటలకు వైశ్యకేళామణులను సుమారు 50000 మావ్యముల ను వ్యయపంచి మా వట్టణమునకు ఉదకదానము చేసినటువంటిన్నీ ప్రజాభావకర్మమునకై పురముందరము కట్టించినటువంటిన్నీ ప్రజలచేతను గవర్నరు మెంటువారి దేశము మెప్పుబడినన రావు. బవాద్దరు శ్రీ ప్రెండా వెంటకుచువెలిగారి ద్వితీయపుత్రుడు శ్రీ ప్రెండా సూర్యనారాయణమూర్తిగారిచే శ్రీ వాసవ కన్యకాపరమేశ్వరి ప్రతిష్ఠము, వీరి సోదరులు ప్రెండా రామకృష్ణయ్యగారిచే శిఖాప్రతిష్ఠము గుడిమెట్ల రావు ఉండ్రమూర్తిగారిచే విశ్వేశ్వర ప్రతిష్ఠము గొల్లపూడి వాసు దేవమూర్తిగారిచే గణపతి ప్రతిష్ఠము అప్పన వెంకట్రాజు గారిచే నాదీశ్వర ప్రతిష్ఠము మహావైభవముగా జరిగెను. ఈ ప్రతిష్ఠా మహోత్సవమునకు పురవైశ్యులందరు నేటిదినము దు కాలములన్నియు యూసికేసి మహోత్సవమునందు పాల్గొనిరి. మరీయు యీ వట్టణముందు గల పండితులను తదితర వర్తక ము వాసీయులను ఉద్యోగములను ప్రిదర్శు మొలగు పాతలచే ఆలయము కిక్కిరిసివుండెను యీ ప్రతిష్ఠా సందర్భమున అన్న దానము నిమిత్తమై పురవైశ్యులు ధార శ్రమగ విరాళములను యిచ్చుటయేగాక శక్తివంధనలేక పనులుచేసి వుండిరి. (వయరవర చిన కరపత్రముల ప్రకారము కొంత యు మార్చుతో 21-5-28 తే లా యతు 24-5-28 తేదీ వర్కు మహావైభవముగా జరగా నివాసము శ్రీరాజివాసము శ్రీమూడివాసము పూర్ణావలి మొదలగు మహావైభవముగా జరిగెను. యిదివర కన్నడున్న జరు గనటువంటి గొప్ప అన్నదానము ప్రతిదినము రాత్రియును ఆలయమునందు ప్రాహ్లాలులకున్న బంగారువారి సత్తమనం దు వైశ్య శ్రీ పురుషులకున్న శ్రీ పితాపురం మహారాజా గారిచే మా వట్టణమున నిర్మింపబడిన అన్నదానసమాజ భవనమున మధ్యాహ్నము బీరలను అన్నదానము జరిగెను.

వెదపూడి గ్రామపంచాయతీ యెన్నికలు

22 5. 28 తేదీన మి. రా. శ్రీ వ్యసినాథేశ్వర సత్యనా గాయణగారు వెదపూడి గ్రామము నిచ్చేకి మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు పంచాయతీ యెన్నికలు నిర్వహించిరి.

- 1 మి. రా. శ్రీ మంతెన విజయరామరాజుగారు
- 2 " మంతెన నరసింహరావుగారు
- 3 " భూపతిరాజు వె.కటపతి -.
- 4 " కాట్రాపులపల్లి రామమూర్తిగారు.
- 5 " బొరుగు రామమూర్తిగారు.
- 6 " బొరుగు లక్ష్మయ్యగారు.
- 7 " బొరుగు చిన్న తాతయ్యగారు.
- 8 " బొరుగు గంగన్నగారు.
- 9 " యర్రంకెట్టి వెంకటరత్నంగారు.
- 10 " మద్దాల వెంకటరామయ్యగారు.
- 11 " చారును నూరయ్యగారు.

(ప్రెసిడెంటు ఎన్నిక 29 5-28 తేదీన జరప నిశ్చయించిరి.)

(ఒక విలేఖరి)

(ఒక విలేజ్)

చెన్నూరు కోఆపరేటివ్ సొసైటీ

ఈ గ్రామమునందు చెన్నూరు సహకార పరపతిసంఘము అనుపేరుతో మూడు 9 సంవత్సరములక్రింద 16 గురు మొంబర్లతో రూ. 5000 రూపాయల రూపాధికారముతో స్థాపించబడినది. యాభ్యుదయములో కొంచెము నిద్రావస్థ చేంది తిరిగి శంకుస్థాపనత్సరములనంది తిరిగి నాభిస్థాపి చెందుచూ యిప్పుడు 180 మంది మొంబర్లతో నన్ను రూ. 80000 రూపాయల ఋణాధికారముతో నన్ను నడపబడుచున్నది. యాసంఘముయొక్క తెక్క జమాఖర్చులు వ్రాయటకు చెన్నూరు కలెండరురావుగారిని నెల 1-కి రూ. 15 ల తీతముమీద గమస్తాగా నియమించి రెండు సంవత్సరములు నంది సంచుమొంబర్లకు లాభములు వంది పెట్టతూ ఘనమారు సంఘ మేముడి క్రిందను రూ. 1000 లు నక్క చేర్చివారు. యాసంఘ ప్రసిడెంటుగారగు మ. రా. శ్రీ యశ్వంత్రెడ్డి రామలింగం గారి శ్రేయ్యుగా రు తమ స్వతంత్రముల నను మనీ, అతిశ్రద్ధతో మొంబర్లకు వాయిదాలు దిగజడకుండా నున్న సక్రమపద్ధతులు మీదనున్న సంఘవ్యవహారములను నడుపుచున్నందుకు వారియొక్క సేవను కొనియాడాలని యున్నది.

ఎండలు

వారంకోజులునంది యండలు అతిశీఘ్రముగా వుండి మాపాలిమేర గ్రామమున ఉత్పలకల్వగుంటలో 10 యిల్లు నుద్దాహ్నిం. 12 గంటలకు అగ్ని హోత్యనక ఆహుతి అయినవి ఘనమారు 500 రూపాయలు నష్టము అంటుంది. ఒకమంగల వాని గృహముందు యాలగ్ని సరిలో సంపాదించుచున్న పయి కం రెండువందల రూపాయలు కరెన్సీ నోట్లు దాచుకుని యున్నాడు. అదిమాడ అగ్ని హోత్యని పరమయినవి. రెండు రోజులునంది కొంచెము ఎండలు తగ్గి పయిగారి వీచుచున్నది.

కాల్యలు

యానెల 16 తారీఖున కడపల కాల్యలకు నీరు పెరిగి పెట్టివారు. మూడు అడ్డలలోను పాడదల అవుతూవున్నవి. యానీరు నాగునల్లకు పాడదలకావు. ఆయిదు అడ్డలనీరు అయినను ఉంటేనేగాని పంటకాల్యలకు పాడదలకావు. ప్రస్తుతం చెరుకుమళ్లకు ఉడయోగము లేకపోయినను మనమ్యలకు పంటవులకు నీటి యిబ్బంది తిప్పింది. నీరు వుల్లపల్లయి కొరకు రయితులు దెరుగుచూచు చున్నారు.

ఉత్సవము

మాగ్రామంలో కేంద్రీయము శ్రీ లక్ష్మీనరసింహ స్వామివారి పుట్టినవలె చెయిత్ర కు 15 లకున్న శ్రీ వారద శింకేత్తస్వామివారి పుట్టినవలె యింకాకు 15 లు రోజున అతి పయిభవముతో నన్ను గ్రామములందరు అతివుత్సాహముతో నన్ను రథపుట్టినవలె 6 రోజులు జరిపియున్నాడు. యాపుట్టినవలె చూచి ఆంధించుటకు యితరగ్రామముల నండి విశేష జనమువచ్చి యాపుట్టినవలె పాల్గొనిరి. ఆరోజులలో ఆసలములయందు ఏర్పడిన దుకాణములకు తెక్కయేలేదు. ఈమాసములో అమృతాదు పుట్టినవలె చేయటకు ఏర్పాట్లు చేయుచున్నాడు. జీవహింస జరగకండా వుండవలె నని గ్రామములలో కొందరు ప్రయత్నం చేయుచున్నారు.

పోస్టాఫీసు

గతమార్చి నెల 1 తేదీన యా గ్రామంలో యిక్కువర మొంబరుల బ్రాంచి పోస్టాఫీసు నెలకొల్పబడినది. పది చాలా తృప్తికరముగా వున్నది. బ్రాంచి పోస్టుమాస్టరు చెన్నూరు వెంకటసుబ్బారావుగారు ఎడర వీసముయందువచ్చి ఏమి అడిగినను సప్లయచేయును జనసమ్మతముగా ప్రవర్తించుచు అధికార్థకు మంచి రక్షణదేక్షుడును కలిగియుచున్నాడు. ఆగస్టు దాటిన వెంటనే యిది నిరపకుని తెలియుచున్నది.

వడ్డమన్నాడు రోడ్డు

యా రోడ్డు వడ్డమన్నాడు గ్రామమునంది మాగ్రామంవరకు వేయించుటకు యా రోడ్డుకు అనుకూలమున్న గ్రామముల రయితులు కొంతసయికము యిప్పుపద్ధతిమీద గుడివాడ బందరు తాలూకాబోర్డుల సాంక్ష్ కచేరియొక్కారు. గ్రామములనుండి పయికం వసూలుచేసి తాలూకాలో కట్టించునాడు. గుడివాడ తాలూకాబోర్డువారు వారిజ్యూరిస్డిక్ క్షముట్టుకు మట్టిరోడ్డు పోయించియున్నారగాని ఏకారముచేతనో బందరుతాలూకా బోర్డువారు వట్టుకు ఆరములు దూరముమట్టుకు వడ్డమన్నాడు జనరల్ రోడ్డునుంచి పోయించి తర్వాత పోయించుటమనీ నాడు. యారోడ్డు పూర్తికాకపోవుటవల మేము చాలా యిబ్బందిపడుచున్నాము. మనదని జిల్లాపోయే శేషపై అనుసానితను పోలియున్నది. మా రయితుబ్బందము పను యిబ్బంది పగమేక్షానికి ఎరుక. యిప్పుటికి ఆయినను బందరుతాలూకా బోర్డువారు మాకప్రముఖ విచారించి రోడ్డు పూర్తిచేయించుచు రని నడపుచున్నాము.

వైద్యఖర్చు

యాగ్రామము చాలా పెద్దగ్రామము. మూడు 600 గృహములకల్లి 2000 జనాభాకల్లియున్నది. యాచుట్టుప్రక్కకు యిది పెద్దగ్రామము. యా పెద్దగ్రామములో డిస్పెన్సరీ లేక చాలాయిబ్బంది పడుచున్నాము. వయిద్యసహాయ నిమిత్తం 7 మయిల్ల దూరములో వున్న కవుతరంగాని 12 మయిల్ల దూరములో వున్న గుడివాడ అనుప్రతిగాని వెళ్లవలసియున్నది. మాకప్రముఖ విచారించి శ్రీ గుడివాడ తాలూకాబోర్డువారు మాగ్రామంలో ఒక డిస్పెన్సరీ తెరుచు ఏర్పాటుచేయించురని నమ్ముచున్నాము.

(ఒకవిలేఖరి)

దేవదాసీల సంస్కరణము

శేషలై తాలూకా పెదపులితల్లు గ్రామకాపురములకు కళావంతుల సాంఘికరాలగు శ్రీమతి గుంటూరు మైమతీగారు నేపదాసీల సంస్కరణ తీర్మానప్రకారము వామె మాడవకమా రితయగు చిరంజీవి వెంకటసుబ్బయ్యును చందవోలు గ్రామ కాపురములు శ్రీయంత నట్టవచ్చియున్నారు కుమార్తె చిరంజీవి అప్పయ్యకునిచ్చి 15-5-28 తేదీన పెదపులితల్లు గ్రామములో వివాహము జరిపి సంస్కరణమునకు వన్నె చెచ్చెను.

కళావంతుల సంస్కరణ ప్రచారమునకై రు. 80-0-0 ముప్పది రూపాయలు వాగ్దాము చేసిన పెల్లికమాచుని నేపీ హితులగు శ్రీయంత కొత్తపల్లి వెంకటరాజుగారి కుమార్తె వెంకటరాజుగారికి సంఘసంస్కరణ ప్రచారమునకై పెండ్లివారితరపున అయిదు రూపాయలు నాపరముగా నొసగిన శ్రీయంత నట్టవచ్చియున్నానికి సంఘముతరపున కృతజ్ఞతా పూర్వకపం దినము లర్పించుచున్నాను.

గుంటూరు నాగభూషణం.

"ఏజెంట్లు కావలయును"

రాజధానియందు దన్ని జిల్లాలలోను కిరీట్ ఆయిల అమృతమునకై ఏజెంట్లుగ పనిచేయు పలుకుబడిల భురావ మనమ్యలు కావలసియున్నాడు. నెం. 1286 ను పోస్టుబాక్సుకు దరఖాస్తుల సంపుట. చెన్నై కట్టాము. (4796)

నోటీసు

మైలాపూరు, సెన్సెట్ లిన్ పెరారియా వీధిలో అల్పబ్రా లాజ్జియంకు కాపురముండిన పండిత న్యామి శ్రీనివాసయ్యగారు వారు ప్రస్తుతము మద్రాసు పార్క్ లాన్ వాట్ లాక్కు రోడ్డులో 228 గృహమునందు కాపుర మున్నారని యిందుమూలముగా తెలియపరచడ మైనది. (2117)

శ్రీ హరి వే

శ్రీ ఆరోగ్య సేవాగృహముల పెంపొందించు సచిత్ర మకపుడి

సంపాదుకుడు-డాక్టర్ కె. ఎస్. కేశవ

సెల్ నంబరు. 4 నుండి 6 ఆరాలు

తెలుగు భిక్షు ప్రత్యేకము

గృహలక్ష్మీ కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 752 ఎన్కూరు,

వరరాను. 46⁸

దిర్రోగవెదపశాల
జుబూరెం. శేషలై ఈ వందు నెండ్లి గనేరియా, చిక్క సహమేహం, నల్లపత్రిక ఆయిట్లం శ్రీల పంథా నకోశ్యాధులకు న్యాయాధి. రు. 2-0-0. రెండుబుడ్లు చాలును.

శూలనొప్పి త్వరలో కుదురును

పసిపిల్లలు మాత్రమేగాక పెద్దవారూడ నిరంతరము భోజనానంతరము లేక నీళ్లను త్రాగినపిమ్మట కఠినమైన నొప్పిచే బాధపడుచున్నారు. మిక్కిలి ముప్రసిద్ధమైనది దీని పైననే, గడచిన అనేక సంవత్సరములనుండి ప్రపంచ మంతటను ప్రజలు ఆధారపడియున్నారు. శూలనొప్పి, అతి సారము, ఉదరమునందు గలుగు తిమ్మిరివాయువ మొదలగునవి త్వరలో నయమగుచున్నవి.

అకస్మాత్తుగా గలుగునట్టి వ్యాధులకు చేంబర్లెన్స్ శూలనొప్పి అతిసారనివారిణిని ఎప్పుడును దగ్గర చేకావలిగా నుండు కొనవలెను. ఏలవనగా శూలనొప్పి, తిమ్మిరివాయువ, కలరా, అతిసారము మొదలగునవి తఱుయగా ఉన్నట్టుండి అధికమును చున్నది. 3819

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.
Des Moines, Iowa U. S. A.
మత్తుపదార్థము లిందులో కలియదు.

CHAMBERLAIN'S

శూలనొప్పికి, అతిసారమునకు పూచీయైన నివారిణి
కడుపునొప్పికి ప్రభుమనాగిన

ఉచితభిమాపద్ధతి

ప్రమియం కట్టనక్కరలేదు

మైలాపూరు

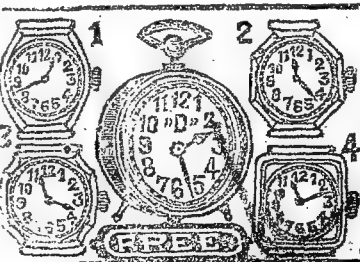
వినె

అమెరికన్ డాంక్

ఏజెంట్లు వివరమునకు తెలుసుకొన వలెను

నెల 1-కి రు. 40 వేలనను మీద ఏజెంట్లు కావలెను. ఆర్గనైజింగు సూపరెంటెన్ డెంట్లు యెస్. ఆర్. ఏ. గుప్తగారు, కాపలి లేక చావలి శేషయ్యగారు, కన్నా, విజయనగరం.

గొప్ప "D" టైంపీసు ఇనాము

మాయెక్క- 21

కా చెట్టురోట్టుగోల్లు

చేతి గడియారములు

18 ఫర రు

6-8-0 లకు అద్దరు

చేయు వారలకు

గొప్ప "D" డెం

పీసు ఒకటిన్న

రెండువందల రూపాయలు ముగంపుగల ఇనుపేషక డ్రెసుండు

కమ్మలజత ఒకటిన్న, రోట్టుగోల్లు ఒక చెయి ఒకటిన్న ఇనా

ముగా ఇవ్వబడును. గడియారమునకు 5 శెల్లి గారెంటీ ఇవ్వ

బడును.

ధర రు. 6-8-0 మాత్రమే. 4722

కే. నాదముని అండ్ సన్సు,

పోస్టుబాక్సు నెం. 243 మదరాస్.

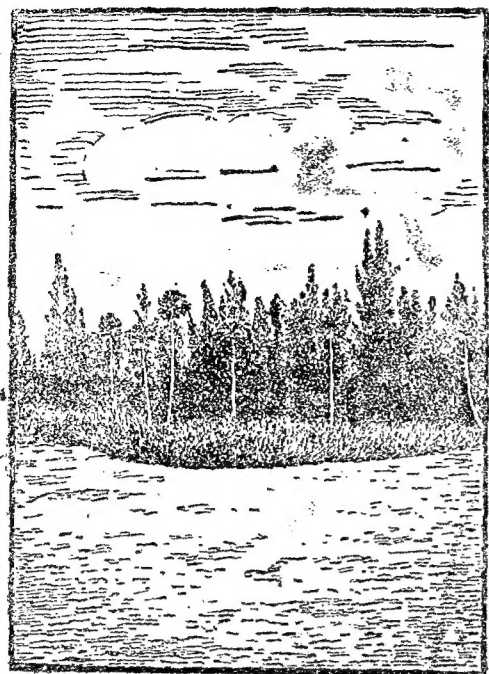
ప్రకటన (2046)
కోగలలు స్వయముగ వచ్చి గానీ బాలుకాధ్యాయగాని కోగలక్షణములను తెలుపుచు వేరవకో కోగస్వభావము పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పుష్కము, వర్షరాలు వివరముగ పులితముగ వ్రాసి, నంపబడును. (నెం. 2) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.

జు	మ	ర	శ	
ల	ద	ం		
		అ	క	
ఋ	ౠ	ఌ	ౡ	

శ్రీ ముక్త్యల సంస్థానమున 800 పుటములు వేయబడినవి. బహుమూలము, వేడి, దగ్గు, కుయ, పిట్టను బోగొట్టును. కోమము తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందుతో పంపబడును. అనేకులు వాడి మెచ్చినారు. కేటలాగు ఉపద్రవము.

2126 ఆర్ధరసాయనశాల, ముక్త్యల, కృష్ణా.

మాయా శ్రమము మీ సహాయము నాశించుచున్నది

ఆరామపురము నభివృద్ధి జేయుటకు మీ చేయూత నొసగుడు. దీనివలన గలగు లాభములను మీ మిత్రులకు జేవ్వడు. గాగరికుల కిది మార్గ ర్శకముగా నుండునటుల జేయవలెనని మా ఆదర్శము.

చూపాముల కింకను 5000 రూపాయలు ఋణము తీర్చవలెను. ఒక్కొక్కవపతిగృహము కట్టుటకు 1000 రూపాయలు పట్టును. రైల్వే స్టేషనువద్ద చిన్న ధర్మ సత్రమును నిర్మించుటకు 2000 రూపాయలు పట్టును. జిటాకములలో విహారనాకలు నిర్మించుటకు ఒక్కొక్కటికి 200 రూపాయలు పట్టును.

ఆశ్రమవాసుల యువయౌవనార్థము గంగగోపునకు ఒక్కొక్కటికి 100 రూపాయలు పట్టును.

వ్యాయామశాస్త్రప్రక్రియ లగు ఉపాధ్యాయునకు సంవత్సరమునకు 600 రూపాయలు పట్టును.

ఇవి యన్నియు ప్రస్తుతము మిక్కిలి అవసరమైయున్నది.

వివరములు కావలసినవారు:—

డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీవతి,

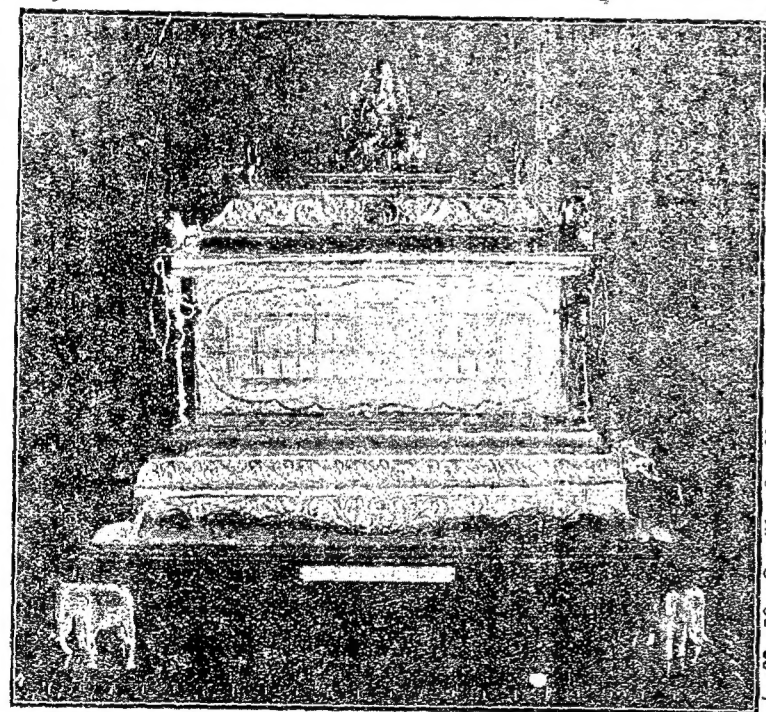
బి. ఏ., ఎం. బి., సి. ఎం. భిష్మగత్తు, మేనేజింగు డైరెక్టరు,

19, హరినరోడ్డు, మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

1497 కాన్ కెట్లను తయారుచేయువారు

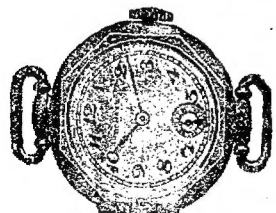
1497 మీకు కాన్ కెట్లు కావల

ఇండియన్ జ్యాయలరీ మార్బు బెంగళూరు(సి.టి.) సిన దయచేసి ముందుగా ముద్దులను ఆలోచింపుడు. మీ

అన్ని అక్కరలకు అనుకూలమగునట్లుగా వెండిపెట్టెలను మంచి డిజైనులతో తయారుచేసి యివ్వగలము. మాచే తయారు కాబడిన డిజైనులు ఎల్లప్పుడు అసలు ధరకు రెట్టింపుగా విలువను పొందును. చైన కనుపరచబడిన పెట్టె మాచే తయారు కాబడినది. మెసూరు స్టేట్ ప్రధాన మునిసిపాలిటీవారివల్ల ప్రైవేటుగా రికి బహుమానముగా నివ్వబడినది. డిజైన్లు తదితర వివరములు కోరిన వెంటనే తెలుపబడును. 4003

ఆర్డర్లు తీసి పంపుటకు కమిషన్ ఏజెంట్లు కావలెను. తక్షణమే ఉత్తరములు వ్రాయవలయును.

ఆనంద గడియారములనే కోరుడు.

గడియారపు చినలు సరియైనవని గ్యారంటీ యివ్వబడును.

కోట ఆనందకృష్ణశెట్టి

నెం 4586

217, మైసూరు రోడ్డు, మదరాసు.

రాయల్ సర్వీసెస్ బ్యాటరీలు

పోల్ ఇంపోర్టరులు:—ను బ్రమజ్యం అందుకో

ఎలెక్ట్రికల్ ఇంజనీర్లు హౌసువైరింగు కంట్రాక్టర్లు, 4066

103, గిడ్డంగివీధి, జి. టి. మద్రాస్.

కీర్తిచంద్రిక - ద్విపద

ఆనుభార

లక్క-వరం అయ్యన్న వ్రాసినది. జేకోబ్బారక మహారాజరాజశ్రీ కాశీనాథుని శాశ్వతరావు సంతులువాడ సకుటుంబముగా కృష్ణాతటి నీ తట విరాజమానమై యొప్పేడి శ్రీ శీతాంగరాజు శ్రీ కోదండరామస్వామివారి దర్శకార్థమై దయచేసినప్పడు భిక్షుడు శ్రీ శ్రీ స్వామివారి యెదుట వ్రాయబడినది.

15-5-28; బెజవాడ.

శ్రీరామ రామ యాశీషాబాత
సర్వముగళ వినుత సద్గుణాస్తోమ
రాకా నుధాకర రవి నంతతిలక
వీకమై తెలిపెద జేష్ఠ వాలింపు
భివ్య పావనమూర్తి భారతమాత
భివ్యండు పుణ్యండు భననాశనుడు
కాశీనాథుని శంక కమలకాయండు
యీశుని కృపగల ఆశీర్వాదపుడు
శాశ్వతరామను నవనీనుడు
భక్తాంగగణ్యండు బరగుభాగవతుడు
అన్నితాళములనెడు నాకపవీధి

8

అనువుగా నమ్మతలజ నీరణాల
ఆ. ప్రపత్రిక స్ఫూర్తి అర్పి దిక్కులను
భద్రమై జల్లాయ భానుని మాడ్చి
దనవేరు బొగడంగ తనదినచాడు

12

దీనులయెడఁ జాల దయగల్గువాడు
ఘనులయిన గాంధ్యుని ఘనులు గొనియాడ
మాన్యుండు చేపట్టె మహాతదంద్రికల
జేత ఉద్ధారక దీపమంబార

16

భాసితవిరుదంబు బరగినవాడు
ధనముకు ధనదురి ధరణిలో బింబు
ఇనవంశమండన ఇనలేజ మెసగ
విజయవాడకు విన్నయై నజననట్టి

20

విజయంబు చేకూర శేష్ఠతో గట్టె
దుర్గావిలాసంబు దివ్యభవనమును
స్వర్గలోకముకంటె సొంపు దీపింప
తద్రూపంబు తనదు తనయవివాహ

24

మాతరీశ్రేష్ఠుండు మహాతుండు నేనె
నా వైభవం బెన్న నలవియె నాకు
భవ్యంబుగను వారి గుణధూరిమహిమ
కొలదిగా వర్ణింతు గాంచిన కొలది

28

అలవియె వర్ణింప ఆశేష్ఠంకును
ఆ వివాహము గాంచ నన్ని జేకరుల
కవులు వండులు భూరి గాయకవరలు
వీణాదివాదనవి హృదయవరలు

32

ఘనఘనాచిత దివ్యగాయకవరలు
వేదవేదాంగ భూవిదిత బ్రాహ్మణులు
పదయులు కజ్జ సాధుబృందములు
రాజితభుక్తి ర్తి రాజపుంపులు

36

ద్విజులు శూద్రులు దివ్యపురుషులు శ్రీయు
అన్ని మతంబులు అన్ని కలలులును
ఎన్నఁడు గనవట్టి యంగఁ తోఁపునులు
వేలవేలకు చాల వను ధినినల్లు.

40

నలువుగా వచ్చి శాన్యాంబుగాను
వచ్చినజనులను వార్చి దగిగట్లు
మచ్చితో చాల మన్ననఁజేసె
బ్రాహ్మణానిశిక్లె బట్టువస్త్రములు

44

బ్రహ్మసంహితఁ దీచ్చె భక్తి దీపింప
వండిపాత్రలు చాల వేడ్కతో నిచ్చె
దండికపురుషుల దండిగా నిచ్చె
భూరిసంభావలు భట్టాచలకును

48

సర్వసముం దిచ్చి చాల మన్నించె
వీణవణవాభినయ విద్వాంసవరుల
ఘనగాయకావళిక వితేభుందముకు
మెప్పుయిన మెహిర్యా వ్యాకృతకోటి.

52

గొప్పగా తా నిచ్చి ఘనఁడము బింబె
పప్పుకూరలు చాల పిండివంబులును
ఒప్పుగా మధురసపానాన్ని ములును

విచ్చలవిడి వండి వడ్డించువారు
ఇచ్చినచిన్నముట్లు విం దారగించు
వారల లెక్కింప వశమే ఎవ్వరికి
యారిలు విందులు మున్న నలది
మున్నెన్న జేరగ మే ఇట్టి కడుకలు
యేదాడు సేరాజు సేయుగంబునను
యితరభవముగా నీయగంబునను
ఇంతవిరివిగా దాన మెవ్వడు నిచ్చె
అని పొగడుజనములు అతిర్వంతు
జనములు జయజయ జేయుచువారు
అనందమును బొంది ఆకటాక్కజను
అనువుగా కర్పూరతాంబూల మంది
గస్సిను సంగునుమిలి గరిమెతో వారి.
నిన్నుభవంబు నెలమి రేర్పొమ్మను
వారివారినివారు పెదకెడువారు
భేరిపునంగాడిపటుఘోష గాంచి
అనందమును గొని ఆలసెడువారు
జనులను యావులు జనసె వర్ణింప
ఆకాంక్షి ఆదాంతి ఆజననేవ
ఆనందస్థిత మాధిరామంబు
ఆరూప మావినయ మాపాపభీతి
ధైర్యకలమియు చాలితరణగణు
ద్రవ్యనంతుడనేను ధర్మాత్ముడను
భావనారాధన భావిని యశము
పేకప్రతిష్ఠల పెంపొంది తమను
గర్వింకడయ్యె యోకాంచనచేల
తదర్థపత్నియు తోడుపడంగ
సంతతానందాన సంతృప్తుఁ డగును
యారీతిపెండిలి యెరుకజాలను
కాస్త్రాక్రమగఁ జేసి సన్నుతిగాంచి
ఉండవల్లిగురూ పునరుద్ధరింప
మెండుగా మనమున మేలని కలఁచె
అంగ్రకర్ణుఁ డితండు అంగ్రభోజంతు
ఎందుఁ జూడగలేము యంతయువారు
యారోజు సమటుంబ సవరివారముగ
శ్రీరామ నీనేవ నేముటకొంప
వచ్చివా రో రామ వల నొప్పగాను
విచ్చలవిడి నేయు వారి పూజయను
వారిమోక్షములు గొని వారి దీవింపు
వారి కారోగ్యంబు పెరిగఁజేయు
శ్రీశీతనగరాధి నీతకళిత్ర
యాశువుగాఁ బల్కు యాకథ వినియు
ధావికచరితుండు బరసుపవ్రిను
నవ్యయశోధపు నాకేవ్యరాభు
క్రితచంద్రికలెల్ల కలియఁగదక
పరదేశములఁ గూడ బర్చెనుగాక!
శ్రీకృష్ణుడు.

షర్మన్ అండు కో

98, కెవ్ స్ట్రీట్, కలకత్తా

తెంగాల్ కోల్ అండ్ కోక్ హౌస్, గృహ పరి
శ్రమ, వ్యవసాయ సంబంధ వస్తువులు జనరల్ మర్చెండైజ్
వ్యాపారములు.
ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను. (4801)

శ్రీకృష్ణావతార తత్వము

ఇది పురాణరాజములన్నింటినుండియు మహాభారతవారి
మంత్రములనుండియు శ్రీకృష్ణకథల సంగ్రహించి వరుసగా నులుబ
లికిన పవనరూపమన వ్రాయఁబడును. సంకీర్ణములు తొలంగు
నట్లు కాస్త్రీయసమాధానములు వ్రాయబడును. స్తోత్రము లక్ష
మంత్రంబులును. 350 పుటలను దక్కున గాకుండ జక్కని
బైండుచేయించి 3 నెలల కంట్రాక్టు 1-8-0 లకు చందాదాక
లకు పిపిగాఁ బంపబడును. 12500 లు పంపినవారు పోషకు
లుగాఁ బ్రకటించఁబడుదురు. నుండి 7 వంతు సంపుటములు
సిద్ధముగా నున్నవి. వా1228 2208.
జనమంచి కేసానిశర్మ
ప్రధానపండితులు, మునిసిపల్ లైబ్రరీలు, కడప.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(25-5-28)

56	మొదలవారి దినుసులు	మ. అ. ౨
60	ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు	మ. అ. ౨
	గారికముల్లు—22 X 22 మంగిసిమార్కు (5)	8-14 0
	" " " " " " " " " " " "	7 14-0
64	గారికముల్లు—22 X 22 మంగిసిమార్కు (5)	8-8-0
	" " " " " " " " " " " "	7-10-0
	గారికముల్లు—22 X 22 కేరళము (5)	8 6-0
	" " " " " " " " " " " "	7-5-0
68	కలెవుముల్లు—1708 (నెట్) మ 12-13-0 గ్లాస్ 9000	
	(నెట్) మ 12-13-0 1702 మ 11-2-0 ఎల్. ఎల్	
	78, మ 8-6-0 88/888 మ 12-12-0; జి. జి. 78	
	మ 8-4; 7668 మ 8-0; 78078 మ 7-14; జి.	
72	78 మ 7-4-0.	
	కలెవు మర్చెండ్స్—H, K, 62 మ 16-12-0; B B B	
	మ 15-2-0 C 40000 మ 21-4-0 100,000 గజం 1-8	
	మ 0-9-0	
76	నూలు	
	40 నెలలక పీసు (5 పా కట్టులు)—టాక్రి మ 5-14 6	
	మ 7-0-0; చలం (పినిటిక్కిట్) మ 6-8 0	
	చలం (నాగకన్యక) 6-9-0 చలం(గుప్తి) మ 6-9 0 చలం	
	(గడ్డలెండా) మ 7-15-0 వచ్చుగురమ (ఎల్) మ 7-8;	
80	40 జువా (పినిటిక్కిట్) అయిదు నక్షత్రములు	
	మ 12-2-0 కలర్ బాట్ నెమలి	
	60 పీసు (5 పానుకట్టులు)—అడకలైర మ 14-0-0,	
	నెమలి మ 15-4-0; "డబుల్" (ఎల్) 15-6-0 రాట్టు	
84	(ఎల్) మ 13-0-0; దుదుకారము మ 9-0-0 ఎడ్డు గడియారము	
	మ 9-0-0	
	ఇత్తడికలు—(డిక్ టేక్) మ 282	
	డిక్ (నూనామర్) మ 229	
88	రాగిరకు మ 267	
	సిమెంట్ పీసా నెల:—	
	గిల్డ్ హౌస్ ("నెయ్యి") మ 11-8-0,	
	మర్చెండ్స్ "నెమలి" 10-4-0	
92	చక్కెరములు మొక్క ధర—	
	బావా "రెడ్" మ 80-7-0 బావా మ 28-8	
	నేరు సెనగ నూనె	
	" ఇంగ్లీషు బావానరలు"—గాడుగ మ 110.	
96	ఆముదము	
	(మిల్ డెలివరీ) మ 105.	
	వదుడుచేసినతోలు రతి 1-8 ధరలు	
	అత్తడి (7 టు 7 1/2) "అత్తడి" మ 1-6 6; 1-7 0	
	" (8 టు 8 1/2) " " మ 1-4-6 టు 1-5 8	
	" (తేలిక) " " మ 1-7-8 టు 1-7 9	
	" (8 1/2 టు 9) కెంకరూక్కు మ 1-5-0 టు 1-5 5	
	" (7 టు 7 1/2) " " మ 1-6 6 టు 1-7 0	
	" (తేలిక) " " మ 1-7 9 టు 1-8 4	
	" (8 టు 8 1/2) కెంకరూక్కు మ 1-5-0 టు 1-5 8	
	" (8 1/2 టు 9) " " మ 1-6-0 టు 1-6 6	
	" (7 టు 7 1/2) కెంకరూక్కు మ 1-6-0 టు 1-6 6	
	" (6 1/2 టు 6 1/2) " " " " " " " " " " " "	
	" (7 టు 7 1/2) కెంకరూక్కు	
	గేజిలోలు మ 0-18-9 టు 0-14 0	
	గేజిమాడలోలు మ 1-5-0 టు 1 6 0	
	చక్కెరమాడలోలు మ 2 0-0 టు 2 1 0	

వత్సవ కస్తూరి మాత్రలు

(75-3851)

4 మిక్కిలి ఘాటును నువానగలది
1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన అనందముగా
నుండుటయే గాక అదర్శము, పాయస, జలుబు,
జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బింపు, కఫము, చిన్న చిన్న
గుండము, కలరా, పేగు మొదలగు అనేకమును
వ్యాధులను వారించుటయే గాక బలమును, చిర్ఘ
జీవని, ఆరోగ్యమును గలిగించు వర్తనసాధము.
ప్రతి గృహముం దుండగలది. 250 ముక్కల పీసా 0-4-0
12 పీసాలు 2-8-0. జి. పి. హార్ట్ లెడ్జర్ 0-5-1
పి.పి. అండు కో, ఆయుర్వేద సమాఖ్య, శ్రీకృష్ణ లైబ్రరీ, కడప.

చెన్న పురి బజారు ధరలు

1928 నల్ల మేసెల 25 వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు		
వియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, 42 కలప మ	12 12 0	14 8 0
నెల్లూలి ,, డిల్కో ,,	14 4 0	15 0 0
ధిల్లి ,, డిల్కో ,,	15 0 0	17 0 0
రాగులు త. 164 బస్తా 1-8	11 0 0	12 0 0
నవ్వులు ,,	18 0 0	22 0 0
2. ధాన్యముపప్పులు		
కందులు బస్తా 1-8 ర 205	15 0 0	16 0 0
నెనగలు ,, డిల్కో	12 4 0	14 0 0
పెసలు ,, డిల్కో	14 0 0	16 8 0
మినుములు ,, డిల్కో	14 0 0	17 0 0
ఉలలు ,, ర 195	11 0 0	11 8 0
3. నూనెవస్తువులు		
నవ్వులనూనె బా 1-8	145 0 0	150 0 0
నెయ్యి మ 1-8	14 0 0	21 0 0
మినుకే వేరు నెనగపప్పు బా 1-8	50 0 0	52 0 0
చేతితో కొట్టిన ,,	48 0 0	48 0 0
వేరు నెనగనూనెగాడుగ బా 1-8 మ 111-0 మినుకే నూనె 107		
అముదము బా 1-8	105 0 0	108 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు		
చాయవనుపు బా 1-8	88 0 0	90 0 0
కూరకనుపు ,,	60 0 0	70 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-8	82 0 0	87 0 0
దరియాలు ,, బా 1-8	88 0 0	97 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమండు మణుగు 1-8	40,45	
కాకనా నీపాయకట్టు ,,	50,55	
తెల్లము బా 1-8	28 0 0	50 0 0
అస్కాచక్కెర బస్తా 1-8	80 8 0	80 12 0
చింతపండు బా 1-8	28 0 0	60 0 0
5. ఇనుము		
పట్టారకం బా 1-8	29 0 0	81 0 0
చదరం	28 0 0	29 0 0
రవుండు	24 0 0	80 0 0
6. నూలు		
నెం 20 బెన్న సింహం యాటి	7 8 0	
నెం 6 ,, కట్టారి	4 9 0	
నెం 24 ,, లాకి	6 0 0	
నెం 20 1/2 చక్కెరప్రీలు	7 8 0	
నెం 40 జామ్ము 10 పా	11 4 0	
నెం 44 సాండా	5 14 0	
నెం 40 రాడి	10 0 0	
నెం 4 బెన్నిమనీడు	4 8 0	
7. దూది		
బొండావెన్న బాడువ 1-8	896 0 0	
8. లోహములు		
నండి 100 కులం 1-8	63 0 0	65 8 0
బంగారు కులము 1-8	21 0 0	21 2 0
సవరకు 1-8	18 9 6	
ఇత్తడి బా 1-8	280 0 0	284 0 0
రాగి బా 1-8	270 0 0	274 0 0
రంగులు		
అలిమీలు స్వీట్లబలాండు అలిజరయికో సింహం		
పీసా 1-గ్రీలు 20 2 మ 62 0 0		
" నీలిరవ 1 80	1 12 0	
" 74 రతులు	1 11 8	
" 28 రతులు	1 11 0	
" 58 రతులు	1 10 6	
" 1 అంచు	1 10 0	
జేర్కటు వాస్తవ్యార్థ లెట్ అనగా (టర్కిశ్ రుబ్బ)	8 8 0	
కాంగ్స్ 8 డి	1 0 6	
దరు 4 డి	1 2 0	

